

Nawigator Księgowych

ISSN 3072-1113

› aktualności › podatki › księgi i ewidencje › zus › pracownicy
› działalność gospodarcza › kontakty z urzędem › biuro rachunkowe

Temat miesiąca

Sprzedaż budynków i lokali – kiedy ze zwolnieniem z VAT

Sprzedaż nieruchomości przez przedsiębiorcę często wiąże się z koniecznością opodatkowania transakcji VAT. W grę może jednak wchodzić jedno ze zwolnień przedmiotowych.

czlonkowie.skwp.pl

Anna Dyhdalewicz

Okiem eksperta

Wiedza
współpraca
wsparcie
od 1907 r.

Konkurs „Kadry i płace” – coroczna rywalizacja uczniów szkół ekonomicznych województwa podlaskiego

Tematyka Konkursu, organizowanego od 2023 r. przez nauczycieli Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku, koncentruje się na praktycznym stosowaniu przepisów prawa pracy, naliczaniu wynagrodzeń oraz znajomości ubezpieczeń społecznych. Inicjatywa ta stwarza możliwość bezpośrednich kontaktów z młodzieżą, wymiany doświadczeń oraz przybliżenia uczniom działalności środowiska księgowych.

Oddział Okręgowy SKWP w Białymstoku sprawuje patronat merytoryczny nad Konkursem i jest sponsorem nagród. To dla nas zaszczyt móc wspierać rozwój młodych talentów i edukację przyszłych specjalistów z obszaru kadr i płac. Konkurs stanowi również okazję do przybliżenia uczniom historii SKWP, programów certyfikacyjnych oraz ścieżek kariery w rachunkowości. Głównym jego celem jest upowszechnianie wiedzy z zakresu prawa pracy, kadr i płac oraz integracja uczniów szkół z województwa podlaskiego. Dotychczasowe edycje potwierdzają, że cel ten jest z powodzeniem realizowany. Uczestnicy mają okazję sprawdzenia swojej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych.

Rywalizacja przebiega w dwóch etapach. Pierwszy jest organizowany w poszczególnych szkołach, które wyłaniają trzech najlepszych uczniów spo-

śród zgłoszonych uczestników. Drugi etap – finałowy – odbywa się w Zespole Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku (ZSHE w Białymstoku).

W I edycji Konkursu (2023 r.), której tematem przewodnim były umowy o pracę, uczestniczyło 18 uczniów reprezentujących sześć szkół z województwa podlaskiego: Zespół Szkół Technicznych (ZST) im. W. St. Reymonta w Czar-tajewie, Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach, ZSHE w Białymstoku, Zespół Szkół Rolniczych (ZSR) im. m. jra Henryka Dobrzańskiego – Hubala w Sokółce, Zespół Szkół nr 4 im. Ziemi Podlaskiej w Bielsku Podlaskim oraz Zespół Szkół Zawodowych (ZSZ) im. Stanisława Staszica w Wysokiem Mazowieckiem.

Do II edycji (2024 r.) przystąpiło 12 uczestników z czterech szkół: ZSZ w Wysokiem Mazowieckiem, ZSHE w Białymstoku, Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach oraz ZST w Czar-tajewie. Tematem przewodnim były umowy cywilno-prawne.

W III edycji Konkursu (2025 r.), która odbyła się pod hasłem „Wynagro-dzenia za pracę według Kodeksu Pracy”, wzięło udział 24 uczniów reprezen-tujących osiem szkół ponadpodstawowych z województwa podlaskiego: ZST w Czar-tajewie, Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach, ZSHE w Białymstoku, ZSR w Sokółce, Zespół Szkół nr 4 im. Ziemi Podlaskiej w Bielsku Podlaskim, ZSZ w Wysokiem Mazowieckiem, Zespół Szkół nr 2 im. 9. Pułku Strzelców Konnych w Grajewie oraz Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcą-cych nr 6 Technikum nr 6 im. 18 Dywizji Piechoty w Łomży.

W IV edycji (2026 r.), której tematem przewodnim były „Urlopy pracow-nicze oraz świadczenia z ZUS”, uczestniczyło 9 uczniów reprezentujących trzy szkoły ekonomiczne: ZST w Czar-tajewie, Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach oraz ZSHE w Białymstoku.

Nad prawidłowym przebiegiem tegorocznej edycji Konkursu czuwała Komisja Konkursowa, której przewodniczyła Beata Kropiewnicka – prezes Oddziału Okręgowego SKwP w Białymstoku. W Komisji zasiadali również: Dorota Czyżewska – wykładowczyni i ekspertka z zakresu kadr i płac współ-pracująca z Oddziałem Okręgowym SKwP w Białymstoku – oraz nauczyciele akademicy reprezentujący Uniwersytet w Białymstoku, Politechnikę Biało-stocką i Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku.

I miejsce zajęła uczennica Zespołu Szkół nr 4 w Suwałkach, natomiast miejsca II i III przypadły uczniom ZSHE w Białymstoku. Komisja przyznała również dwa wyróżnienia.

Oddział Okręgowy SKwP w Białymstoku ufundował nagrody dla laureatów. Zdobywczyni I miejsca uzyskała możliwość udziału w kursie „Kadry i Płace od podstaw”, organizowanym przez Centrum Kształcenia Księgowych Oddziału Okręgowego SKwP w Białymstoku. Za zajęcie miejsc II i III przyznano nagrody pieniężne. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowane przez sponsorów.

Komisja podkreśliła wysoki poziom przygotowania uczestników oraz ich rozległą wiedzę z zakresu tematyki konkursowej. Dotychczasowe edycje Konkursu potwierdzają, jak ważne są edukacja przyszłych specjalistów z obszaru kadr i płac oraz bezpośredni kontakt z młodzieżą w promowaniu zawodu księgowego wśród młodego pokolenia.

Już dziś zapraszamy uczniów szkół ekonomicznych z województwa podlaskiego do udziału w V edycji, która odbędzie się w przyszłym roku.

Anna Dyhdalewicz

dr n. ekon., Sekretarz Zarządu Oddziału Okręgowego SKwP w Białymstoku

Spis treści

• Okiem eksperta

- Konkurs „Kadry i płace” – coroczna rywalizacja uczniów szkół ekonomicznych województwa podlaskiego 1

• Aktualności

- Korekta faktury wystawiona wbrew obowiązkowi poza KSeF – skutki dla nabywcy 6
- Podanie na fakturze NIP oddziału nadanego do celów PIT i ZUS to błąd, ale bez wpływu na rozliczenia podatkowe 7
- Fuzja w spółce na estońskim CIT: 4-letni okres stosowania ryczału liczony od momentu przejęcia 9
- Premia dla sprzedającego udziały jako koszt działalności operacyjnej 10
- Od papierosów na prezent można na granicy zapłacić akcyzę 12
- Jak liczyć daninę solidarnościową u korzystających z ulg podatkowych 13

• Temat miesiąca

- Sprzedaż budynków i lokali – kiedy ze zwolnieniem z VAT 18

• Podatki

- Rozliczenie faktury korygującej WNT w przypadku reklamacji z tytułu niedoborów towarów 25

• Pracownicy

- Jak rozliczać na liście płac osobę współpracującą 28

• ZUS przedsiębiorcy

- Niższe składki nie dla byłego wspólnika spółki z o.o. 34

• Kontakty z urzędem

- Udział podatnika w badaniach laboratoryjnych w procedurze wydawania WIS 36

• Działalność gospodarcza

- Koniec papierowej CEIDG od listopada 2026 r. 37

• SKwP – miejsce, które łączy

- Społeczność Księgowych 40

Wydawca:

Stowarzyszenie
Księgowych w Polsce
Zarząd Główny w Warszawie

Adres Wydawcy i Redakcji:

ul. Górnośląska 5
00-443 Warszawa
tel. (22) 583 49 30

Redaktor

naczelna:
Anna Koleśnik

Druk:

Mazowieckie
Centrum Poligrafii

Stosowane skróty

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
dyrektywa 112 – dyrektywa 2006/112/WE Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej
EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
FGŚP – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
FP – Fundusz Pracy
FS – Fundusz Solidarnościowy
Kc – Kodeks cywilny
KIS – Krajowa Informacja Skarbowa
Kks – Kodeks karny skarbowy
Ksh – Kodeks spółek handlowych
Kp – Kodeks pracy
KRS – Krajowy Rejestr Sądowy
MF – Minister Finansów
MFiG – Minister Finansów i Gospodarki
MPiPS – Minister Pracy i Polityki Społecznej
MRiPS – Minister Rodziny i Polityki Społecznej
MRPiPS – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
Op – Ordynacja podatkowa
pkipr – podatkowa księga przychodów i rozchodów
RM – Rada Ministrów
rozporządzenie składkowe – rozporządzenie MPiPS w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe
SN – Sąd Najwyższy
TK – Trybunał Konstytucyjny
uor – ustawa o rachunkowości
updof – ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych
updog – ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych
upol – ustawa o podatkach i opłatach lokalnych
US – urząd skarbowy
ustawa akcyzowa – ustawa o podatku akcyzowym
ustawa emerytalna – ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
ustawa o PCC – ustawa o podatku od czynności cywilnoprawnych
ustawa o VAT – ustawa o podatku od towarów i usług
ustawa o zfsś – ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych
ustawa zasiłkowa – ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa
ustawa zdrowotna – ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
usus – ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych
uzpd – ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne
WDT – wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów
WSA – wojewódzki sąd administracyjny
zfśś – zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Aktualności

Korekta faktury wystawiona wbrew obowiązкови poza KSeF – skutki dla nabywcy

To, że faktura korygująca nie została wystawiona w KSeF, może mieć znaczenie dla oceny prawidłowości działania sprzedawcy. Nie wpływa jednak na moment korekty „in minus” podatku naliczonego u kupującego, jeżeli dokument został mu faktycznie doręczony i spełnia wymogi przewidziane dla faktury korygującej.

Potwierdził to **MFiG w odpowiedzi z 3.06.2026 r. (PT3.054.3.2026) na interpelację poselską nr 17096**. Przypomniat, że prawo do odliczenia VAT przy zakupie nie wynika z samego posiadania faktury, lecz z rzeczywistego przeprowadzenia transakcji skutkującej nabyciem towaru/usługi przez podmiot widniejący na fakturze. Dlatego może on odliczyć VAT z faktur, które – pomimo obowiązku fakturowania w KSeF – zostały wystawione w sposób tradycyjny (papierowo lub elektronicznie). Muszą być jednak spełnione przesłanki odliczenia wskazane w art. 86 ustawy o VAT oraz nie mogą wystąpić przesłanki negatywne z art. 88.

Decyduje moment faktycznego otrzymania

Za moment otrzymania takiej tradycyjnej faktury należy przyjąć chwilę faktycznego jej doręczenia nabywcy. Ta sama zasada obowiązuje również w przypadku faktur korygujących zmniejszających podstawę opodatkowania oraz należny VAT.

Jeżeli taka korekta, wystawiona – wbrew obowiązкови – poza KSeF, została skutecznie dostarczona nabywcy, *to ten moment należy uznać za datę otrzymania faktury korygującej dla celów rozliczenia (zmniejszenia) podatku naliczonego przez nabywcę. W konsekwencji, jeżeli faktura korygująca dokumentuje obniżenie podstawy opodatkowania, nabywca jest obowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym faktycznie otrzymał fakturę korygującą. Wynika to z art. 86 ust. 19a ustawy o VAT – czytamy w odpowiedzi. Wskazano w niej też, że ewentualne późniejsze wprowadzenie faktury korygującej do KSeF nie zmienia momentu korekty po stronie nabywcy.*

Te same zasady obowiązują, jeśli pierwotna faktura została wystawiona w KSeF, a jej korekta – wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 106j ust. 4 ustawy o VAT – poza systemem.

Wyjątek – szczególne tryby

MFiG zastrzegł jednocześnie, że inaczej będzie w sytuacji, gdy ustawa o VAT przewiduje szczególne tryby wystawiania faktur – tryb awarii, niedostępności KSeF oraz offline²⁴. Moment rozliczenia faktury korygującej jest wówczas ustalany na innych zasadach. Art. 29a ust. 13c ustawy o VAT przewiduje bowiem, że jeżeli faktura korygująca zostanie wystawiona w jednym z tych szczególnych trybów i następnie udostępniona nabywcy za pośrednictwem KSeF, podstawa opodatkowania podlega obniżeniu u sprzedawcy w rozliczeniu za okres, w którym przesłał ją do KSeF. Przesłanie faktury korygującej do KSeF wyznacza także moment jej otrzymania przez nabywcę na potrzeby korekty VAT naliczonego.

Krzysztof Hałub

Podanie na fakturze NIP oddziału nadanego do celów PIT i ZUS to błąd, ale bez wpływu na rozliczenia podatkowe

Przedsiębiorca zagraniczny posługujący się dwoma numerami NIP – jednym przypisanym jednostce macierzystej do celów VAT i CIT oraz drugim przypisanym oddziałowi jako płatnikowi PIT i składek ZUS – może odliczyć VAT z faktury ustrukturyzowanej wystawionej na niewłaściwy numer i ująć wydatek w kosztach podatkowych.

Na ten temat wypowiedział się **MFiG w odpowiedzi z 21.06.2026 r. (PT7.054.1.2026) na interpelację poselską nr 17118.**

Przypomniał, że faktura w KSeF powinna być wystawiona na podatnika VAT – nabywcę towarów lub usług, a więc zawierać jego NIP nadany do celów tego

podatku. Jeśli trzeba ująć na niej dodatkowo dane innego podmiotu niż sprzedawca (wskazany w części Podmiot1), np. oddziału przedsiębiorcy, można to zrobić w części Podmiot3. Zasadą jest, że sprzedawca, który przesłał do KSeF fakturę z błędnym NIP nabywcy, ma obowiązek skorygowania jej „do zera”. Następnie musi przesłać do KSeF poprawną fakturę (pierwotną) z prawidłowymi danymi nabywcy, w tym NIP.

Zasada ta obowiązuje także w przypadku, gdy faktura wystawiona dla przedsiębiorcy zagranicznego zawiera błędny NIP nabywcy (nieprawidłowy NIP oddziału nadany dla celów PIT i ZUS). Konieczne jest skorygowanie jej do zera i uzyskanie przez nabywcę faktury z prawidłowymi danymi. Według MFiG korekta ta nie wpłynie jednak na prawo do odliczenia VAT. W takim przypadku przysługuje ono **od okresu, w którym nabywca otrzymał fakturę z ww. błędnymi danymi**, i zostaje zachowane, mimo że pierwotnie wystawiona faktura będzie skorygowana do zera. Oczywiście warunkiem jest, by zakup był związany ze sprzedażą opodatkowaną oraz istniały pozytywne i nie zachodziły negatywne przesłanki odliczenia (art. 86 i art. 88 ustawy o VAT).

Minister potwierdził też, że taka faktura (z błędnym NIP) może stanowić podstawę do zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów, jeżeli pozostaje on w związku z działalnością gospodarczą podatnika i był faktycznie poniesiony. Kluczowe jest, by faktura dokumentowała rzeczywiste zdarzenie gospodarcze.

Krzysztof Hałub

REKLAMA

Fuzja w spółce na estońskim CIT: 4-letni okres stosowania ryczału liczony od momentu przejścia

Po przejściu podmiotu niebędącego podatnikiem ryczału spółka musi odczekać 4 lata, zanim zrezygnuje z tej formy opodatkowania. W przeciwnym razie zapłaci podatek od korekty wstępnej sporządzonej w związku z przejściem.

Tak wynika z **interpretacji Szefa KAS z 3.06.2026 r. (DOP12.8221.6.2026)**, który zmienił korzystną dla podatnika interpretację KIS.

Z wnioskiem o jej wydanie zwróciła się spółka będąca podatnikiem ryczału od dochodów spółek (estoński CIT), która połączyła się (przez przejście) z inną spółką kapitałową rozliczającą CIT na zasadach ogólnych. Jako spółka przejmująca mogła zachować prawo do ryczału tylko pod warunkiem sporządzenia tzw. korekty wstępnej w związku z tym połączeniem (o czym stanowi art. 28l ust. 1 pkt 4 lit. c tiret drugie updop), takiej samej, jaką należy sporządzić na moment przystąpienia do ryczału.

Podatek, który wygasa po 4 latach

W myśl art. 7aa ust. 5 pkt 1 updop podatek należny od wykazanych w wyniku tej korekty różnic przejściowych wygasa, jeżeli spółka stosowała opodatkowanie ryczałtem przez co najmniej 4 lata. Jeśli zrezygnuje z ryczału wcześniej, musi zapłacić podatek z końcem pierwszego miesiąca następującego po ostatnim roku opodatkowania w tej formie. Obowiązek ten ciąży na spółce przejmującej jako następcy prawnym spółki przejętej. Nabrała ona jednak wątpliwości, czy dla jego uniknięcia 4-letni okres trzeba liczyć od momentu przejścia, czy też od momentu, w którym wybrała ryczałt jako formę opodatkowania. Według spółki warunek, o którym mowa, będzie spełniony, jeżeli od chwili, gdy została podatnikiem estońskiego CIT, upłyną 4 lata. Ustawodawca nie wskazuje bowiem, że w przypadku przejścia okres ten należy liczyć od nowa.

KIS przychyliła się do tego stanowiska, stwierdzając, że okres 4 lat podatkowych trzeba liczyć od daty złożenia przez spółkę zawiadomienia ZAW-RD, a przejście innego podmiotu, przy spełnieniu określonych warunków, nie prze-

rywa okresu opodatkowania ryczałtem. Ponadto, pomimo przejęcia innej spółki, podatnikiem pozostaje spółka, która złożyła zawiadomienie ZAW-RD, a zatem kontynuuje opodatkowanie estońskim CIT.

Dwa niezależne zobowiązania i dwa odrębne terminy

Szef KAS uznał jednak tę interpretację za nieprawidłową. Wskazał, że *4-letni okres, którego upływ skutkuje wygaśnięciem zobowiązania z tytułu zapłaty podatku należnego wynikającego z korekty wstępnej, rozpoczyna swój bieg od momentu powstania tego zobowiązania. W przypadku podatników rozporządzających opodatkowanie ryczałtem od dochodów spółek będzie to pierwszy dzień rozpoczęcia opodatkowania w tej formie. Z kolei (...) gdy obowiązek określenia dochodu z tytułu korekty wstępnej wynika z art. 28l ust. 1 pkt 4 lit. c tiret drugie ustawy o CIT, będzie to dzień połączenia przez przejęcie. Są to więc dwa niezależne od siebie zobowiązania, które powstały w wyniku dwóch innych zdarzeń, a terminy z nimi związane (na zapłatę podatku lub wygaśnięcie zobowiązania) powinny być liczone odrębnie i niezależnie dla każdego z tych zobowiązań.*

Krzysztof Hałub

Premia dla sprzedającego udziały jako koszt działalności operacyjnej

Świadczenie earn-out, wypłacane zbywcy udziałów lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa, jest kosztem pośrednim, potrącanym w momencie poniesienia, kwalifikowanym na gruncie CIT jako koszt uzyskania przychodów innych niż z zysków kapitałowych.

Tak wynika z **interpretacji zmieniającej Szefa KAS z 15.05.2026 r. (DOP12.8221.21.2025).**

Earn-out to mechanizm stosowany w transakcjach fuzji i przejęć, będący formą premii dla sprzedającego, uzyskiwanej pod warunkiem osiągnięcia przez sprzedawane przedsiębiorstwo określonych wyników finansowych w ustalonym okresie po zawarciu transakcji. Może to być stała kwota lub określona

jako procent wzrostu danej zmiennej finansowej (np. przychodów, zysku EBITDA, zysku brutto/netto).

O podatkową kwalifikację tego świadczenia pytała spółka zajmująca się przejmowaniem praktyk weterynaryjnych w różnych lokalizacjach, której celem jest utworzenie platformy o zasięgu krajowym i osiąganie przychodów ze świadczenia usług weterynaryjnych. KIS uznała, że skoro earn-out stanowi wydatek na nabycie udziałów, to może być ujęty w kosztach podatkowych dopiero w momencie zbycia tych udziałów (zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 8 updog) i należy go zaliczyć do źródła przychodów z zysków kapitałowych.

Nie zgodził się z tym Szef KAS. Wskazał, że spółka wypłaca earn-out w przypadku spełnienia przez sprzedających określonych warunków. Kwota świadczenia zależy od przyszłych wyników przedsiębiorstwa (wzrostu wyniku operacyjnego). Powstanie tego kosztu jest w momencie nabycia udziałów niepewne, stanowi on zatem koszt pośredni uzyskania przychodów, potrącalny w dacie jego poniesienia (zgodnie z art. 15 ust. 1 i 4d updog). Pozostaje bowiem w ogólnym związku z prowadzoną działalnością i jest ukierunkowany na osiągnięcie przychodów z podstawowej działalności, tj. świadczenia usług weterynaryjnych.

Nie mamy tu do czynienia z wydatkami na nabycie udziałów (niezaliczanymi do kosztów podatkowych aż do momentu zbycia udziałów). Wypłata dodatkowego wynagrodzenia nie jest bowiem warunkiem przeniesienia własności udziałów. Spółka nabywa udziały w spółkach zależnych jeszcze przed wypłatą earn-out.

Ponadto celem nabycia zorganizowanych części przedsiębiorstwa lub udziałów w praktykach weterynaryjnych nie są inwestycje kapitałowe. Spółka nie nabywa ich w celu uzyskiwania przychodów z dywidend, obrotu nabytymi udziałami ani osiągania innych przychodów stanowiących zyski kapitałowe, lecz aby zwiększyć przychody operacyjne oraz powiększyć udział w rynku usług weterynaryjnych. Mechanizm earn-out jest powiązany z tym celem. Świadczenie to ma związek z działalnością operacyjną spółki, stanowi zatem koszt uzyskania przychodów ze źródeł innych niż zyski kapitałowe.

Anna Koleśnik, doradca podatkowy

Od papierosów na prezent można na granicy zapłacić akcyzę

Osoba prywatna, która przewozi do innego kraju UE wyroby akcyzowe w celu nieodpłatnego przekazania ich innej osobie prywatnej, musi uiścić w tym kraju akcyzę, ponieważ nie przewozi ich „na użytek własny”, i to niezależnie od ich ilości. Powinna też liczyć się z możliwością ich konfiskaty.

Tak wynika z **wyroków Sądu UE z 20.05.2026 r. (T-685/24 i T-686/24)**.

Dwie osoby fizyczne (B i C) zostały skontrolowane przez niemieckich urzędników celnych po przybyciu z Polski, gdy przewoziły wyroby tytoniowe opatrzone polskimi znakami akcyzy. B posiadała 800 papierosów. Oświadczyła, że nie pali i przewozi je dla znajomego. Papierosy zostały skonfiskowane, a B miała zapłacić niemiecki podatek od wyrobów tytoniowych. W postępowaniu odwoławczym wyjaśniła, że nabyła papierosy z zamiarem podarowania ich ojcu mieszkającemu w Niemczech.

C przewoziła 400 papierosów i 200 sztuk podgrzewanego tytoniu. Wskazała, że papierosy są przeznaczone do osobistego użytku, a tytoń – dla córki. Mogła zachować papierosy (bez podatku), natomiast tytoń skonfiskowano i zobowiązano C do zapłaty niemieckiego podatku od wyrobów tytoniowych.

Sąd UE przypomniał, że w myśl art. 33 dyrektywy 2008/118 i art. 33 dyrektywy 2020/262 wyroby akcyzowe podlegają akcyzie w państwie UE przeznaczenia, gdy są dopuszczone do konsumpcji na terytorium jednego państwa UE, a następnie przemieszczane na terytorium innego państwa UE „do celów ich wykorzystania”. Natomiast w odniesieniu do wyrobów nabytych i **przewożonych przez osoby prywatne na użytek własny** akcyza jest uiszczana w państwie UE nabycia wyrobów akcyzowych (art. 32 dyrektywy 2008/118 i art. 32 dyrektywy 2020/262).

Przewożenie wyrobów akcyzowych przez osoby prywatne zwolniono z wszelkich formalności administracyjnych. Jednak, aby zapobiec nadużyciom, przywołane przepisy dyrektyw określają, jakie elementy podlegają uwzględnieniu przez państwa UE przy ustalaniu, czy wyroby akcyzowe – nabyte i przewożone przez osobę prywatną – są przeznaczone na jej użytek własny. Wśród

nich są ilość przewożonych wyrobów (w przypadku papierosów 800 sztuk) oraz przyczyny posiadania. Zdaniem sądu szeroka wykładnia pojęcia „na użytek własny” w ten sposób, że obejmuje ono nieodpłatne przekazanie wyrobów między osobami prywatnymi, niosłaby za sobą istotne ryzyko unikania opodatkowania. (...). Konieczność zapobiegania unikaniu opodatkowania i nadużyciom podatkowym oraz zwalczania tych zjawisk przemawia za ścisłą wykładnią pojęcia „na użytek własny” (...), wykluczającym w szczególności sytuację, w której osoba prywatna nabywa i przewozi wyroby akcyzowe w celu przekazania ich innej osobie prywatnej nieodpłatnie, i to niezależnie od ilości tych wyrobów, które mają zostać przekazane.

Aleksander Woźniak

Więcej aktualnego orzecznictwa w sprawach podatkowych: [„Rachunkowość” 2026, nr 8.](#)

Jak liczyć daninę solidarnościową u korzystających z ulg podatkowych

Czy podstawę daniny solidarnościowej można pomniejszyć o ulgę na złe długi albo o wydatki kwalifikowane objęte ulgą B+R? Zgadzają się na to sądy administracyjne, jednak KIS wciąż wydaje negatywne interpretacje, bo orzecznictwo sądowe nie jest jednolite.

Daninę solidarnościową płacą podatnicy PIT, których dochody (z określonych źródeł, w tym z działalności gospodarczej) przekroczyły w roku podatkowym 1 mln zł. Danina wynosi 4% od nadwyżki dochodu (pomniejszonego o wskazane w updof kwoty zmniejszające) ponad 1 mln zł. Powstał problem, czy podstawa jej obliczenia jest równa podstawie obliczenia PIT, a więc czy dochód, od którego jest naliczana, podlega pomniejszeniu o straty z lat ubiegłych, a także o ulgi odliczane od podstawy opodatkowania – np. ulgę na działalność badawczo-rozwojową (B+R) oraz na złe długi, ale też np. ulgę sponsoringową czy na zabytki.

Według KIS – zamknięty katalog odliczeń

O ile kwestia strat została definitywnie rozstrzygnięta na korzyść podatników (por. **odповідь MF z 27.07.2023 r., DD2.054.20.2023, na interpelację poselską**), o tyle nadal są wątpliwości dotyczące ulg. Organy podatkowe konsekwentnie odmawiają ich uwzględniania, czego przykładem jest **pismo KIS z 19.05.2026 r. (0115-KDIT3.4011.296.2026.1.PS)**, dotyczące ulgi B+R. Według KIS podstawa obliczenia daniny solidarnościowej uwzględnia ściśle określone odliczenia od dochodu, których nie należy utożsamiać z odliczeniami przysługującymi podatnikowi w zeznaniu rocznym. Jak czytamy w ww. piśmie, *odliczenie od podstawy opodatkowania w postaci ulgi na działalność B+R nie mieści się w katalogu odliczeń wymienionych w art. 30h ust. 2 updof. Katalog wymieniony w tym przepisie jest katalogiem zamkniętym, a co za tym idzie odliczeniom na potrzeby ustalenia wysokości daniny solidarnościowej podlegają tylko te, które bezpośrednio określa ta właśnie regulacja. To z kolei oznacza, że nie podlegają odliczeniu pozostałe odliczenia przewidziane w rozliczeniu rocznym osoby fizycznej* (tak też np. **pisma KIS z 13.02.2026 r., 0115-KDIT3.4011.79.2026.1.JS, i 25.09.2025 r., 0115-KDIT3.4011.582.2025.3.PS**).

Szkopuł w tym, że podobny argument podnoszono wcześniej w odniesieniu do odliczenia strat i w tym przypadku ostatecznie okazał się on chybiony. Jak bowiem wskazał **NSA w wyroku z 14.02.2023 r. (II FSK 1099/22)**, *błędne jest stanowisko (...), że odliczenie w zeznaniu PIT-36L (...) kosztów kwalifikowanych w ramach rozliczenia ulgi B+R, ulgi na złe długie oraz straty (...) nie oznacza, że ulgi te oraz strata mają również wpływ na podstawę obliczenia daniny solidarnościowej. Jakkolwiek odliczenia te nie zostały wymienione w katalogu możliwych do zastosowania odliczeń od dochodu w art. 30h ust. 2 updof, nie jest to tożsame z tym, że obie ulgi oraz (...) strata (...) nie zmniejszają podstawy obliczenia podstawy daniny solidarnościowej. Ulgi te i odpowiednia część straty podlegają bowiem odliczeniu – od dochodu z poszczególnego źródła przychodów, a nie od sumy dochodów – na etapie wcześniejszym niż ten, do którego mogą znaleźć zastosowanie odliczenia z art. 30h ust. 2 pkt 1 i 2 updof.*

Sądy i podatnicy zwracają uwagę, że w przepisach o daninie solidarnościowej (art. 30h ust. 2 updof) zastosowano pojęcie „dochodu podlegającego opodatkowaniu”, a nie po prostu „dochodu”. Zatem *nie sposób uznać, że na*

potrzeby obliczenia daniny solidarnościowej pojęcia „dochodu” czy też „dochodu podlegającego opodatkowaniu” powinny być rozumiane w sposób swoisty, odrębny czy autonomiczny w oderwaniu od ustawowej konstrukcji PIT.

Jak wskazano w **wyroku WSA w Gliwicach z 21.04.2026 r. (I SA/GI 1234/25)**, ustawa w art. 30h (...) nie odwołuje się (co prawda) do konkretnej rubryki zeznania rocznego, lecz posługuje się wyrażeniem „dochód podlegający opodatkowaniu”, a zatem powinna być to ta kwota, od której ostatecznie wyliczany i płacony jest podatek dochodowy. Skoro w zeznaniu rocznym podatek dochodowy obliczany jest od kwoty dochodu pomniejszonej o stratę z ubiegłego roku, ulgę na złe długi i ulgę z PIT-BR, to ta właśnie kwota faktycznie stanowi dochód podlegający opodatkowaniu i powinna stanowić podstawę obliczenia daniny solidarnościowej. Pogląd ten podzieliły również **WSA w Łodzi w wyrokach z 24.09.2025 r. (I SA/Łd 416/25 i I SA/Łd 417/25)**, w **Krakowie z 15.10.2025 r. (I SA/Kr 531/25)**, w **Olsztynie z 29.10.2025 r. (I SA/OI 358/25)**, w **Rzeszowie z 24.02.2026 r. (I SA/Rz 544/25)**, w **Białymstoku z 15.04.2026 r. (I SA/Bk 402/25)** oraz w **Lublinie z 17.04.2026 r. (I SA/Lu 69/26)**.

Inne ulgi też można uwzględnić?

Z kolei **WSA w Poznaniu w wyroku z 23.04.2026 r. (I SA/Po 266/26)**, wypowiadając się na temat ulgi sponsoringowej i ulgi na zabytki, orzekł: *jeżeli nie budzi wątpliwości, że „klasyczne” koszty uzyskania przychodu wpływają na określony w art. 30h ust. 2 updof dochód podlegający opodatkowaniu, to tak samo należy traktować również ulgi podatkowe, w tym ulgi wskazane w art. 26ha i art. 26hb updof. Art. 30h odnosi się do całości regulacji zawartych w art. 30c, a nie do konkretnej jednostki redakcyjnej. Tymczasem art. 26ha ust. 1 i art. 26hb ust. 1 poszerzają katalog odliczeń, których można dokonać od podstawy obliczenia podatku, ustalonej zgodnie z art. 26 ust. 1 lub art. 30c ust. 2. Przepisy dotyczące ulg podatkowych należy więc traktować uzupełniająco do art. 30c. Przypomnijmy, że ten ostatni przepis mówi o zasadach ustalania podstawy obliczenia podatku u podatnika objętego liniowym PIT, jaką jest dochód z działalności gospodarczej, po dokonaniu określonych w tym przepisie odliczeń (składek społecznych, zdrowotnej, wpłat na Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE) i darowizny na cele kształcenia zawodowego).*

Dochód to jeden z elementów podstawy opodatkowania

Należy jednak dodać, że w orzecznictwie sądowym można się też spotkać z innym podejściem do tej kwestii. Jak orzekł **NSA w wyroku z 6.05.2025 r. (II FSK 1007/22)**, w art. 30h ust. 2 updof, określając w sposób autonomiczny podstawę obliczenia daniny solidarnościowej, ustawodawca **nie odwołuje się do podstawy opodatkowania PIT, a jedynie do jednego elementu tej podstawy – do dochodu podlegającego opodatkowaniu**, czyli do przedmiotu opodatkowania tym podatkiem. W przypadku dochodu podlegającego opodatkowaniu na zasadzie określonej w art. 30c, będzie to dochód ustalony zgodnie z art. 9 ust. 1, 2–3b i 5, art. 24 ust. 1, 2, 3b–3e i ust. 4 zd. 1 lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 23o.

NSA w przywołanym wyroku nie wypowiadał się co prawda w kwestii możliwości odliczenia od podstawy daniny solidarnościowej ulg zmniejszających podstawę opodatkowania (jak np. ulga B+R), a jedynie straty z lat ubiegłych, niemniej można z powyższego wyciągnąć wniosek, że przepisy o daninie nie pozwalają na inne pomniejszenia dochodu niż wskazane w art. 30c updof (wśród nich jest właśnie odliczenie straty – art. 9 ust. 3).

Ulgą na złe długi uregulowana w art. 26i, ulga B+R określona w art. 26e, a także inne pomniejszenia podstawy obliczenia podatku, takie jak ulga na prototyp, prowdrostowa, termomodernizacyjna, sponsoringowa, na zabytki, na robotyzację, dla inwestujących w alternatywne spółki inwestycyjne, na terminale płatnicze, dla zatrudniających żołnierzy, o których jest mowa odpowiednio w art. 26ga, art. 26gb, art. 26h–26he, art. 52jb, nie zostały wskazane w art. 30c updof. Czy tak, jak orzekł WSA w Poznaniu w przywołanym wyżej wyroku, można je „traktować uzupełniająco”, uznając, że do celów obliczenia daniny solidarnościowej są to równorzędne pomniejszenia ze wskazanymi w tym przepisie?

Orzecznictwo NSA przyniesie odpowiedź na to pytanie. Poza przywołanym wyżej pozytywnym dla podatników wyrokiem NSA zapadł już pierwszy wyrok negatywny – z **12.03.2026 r. (II FSK 1270/25)**, odnoszący się do ulgi B+R.

Sąd wskazał w nim, że koszty kwalifikowane mogą obniżyć wyłącznie podstawę opodatkowania PIT, a pojęcie „podstawy opodatkowania” nie jest tożsa-

me z pojęciem „dochodu”, który jest w tym przypadku tylko składową podstawą opodatkowania.

Jak czytamy w uzasadnieniu, *ustawodawca jednoznacznie odróżnia w updog obniżenie dochodu (jako składowej podstawy opodatkowania) od składowych podstawy opodatkowania, mających wpływ na wysokość opodatkowania. Rozróżnienie takie wynika choćby z art. 30h ust. 2 i 3 updog. Ust. 2 tego artykułu odnosi się jednoznacznie do obliczenia podstawy opodatkowania daniną solidarnościową, a ust. 3 – do obniżenia dochodu, stanowiącego składową podstawy opodatkowania.*

Sąd zwrócił też uwagę, że *koszty kwalifikowane, zdefiniowane w art. 26e ust. 2–3b updog, to (...) koszty, które uprzednio zostały uwzględnione w kosztach uzyskania przychodów (a tym samym miały wpływ na wysokość dochodu, zgodnie z art. 9 ust. 2), a następnie, jeśli spełniają przesłanki do zaliczenia ich do kosztów kwalifikowanych – obniżają podstawę opodatkowania, stosownie do art. 26e ust. 1. Nie obniżają one jednak dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Tym samym dochód wykazany z zeznaniu rocznym PIT-36L nie jest obniżany o koszty kwalifikowane. (...) Art. 30h ust. 3 nie stanowi zatem podstawy do obniżenia dochodu, wchodzącego w skład podstawy opodatkowania daniną solidarnościową o koszty kwalifikowane.*

Projektowane zmiany

Resort finansów planuje doprecyzowanie sposobu ustalenia podstawy obliczenia daniny solidarnościowej (zmieniany ust. 2 i nowy ust. 2a w art. 30h updog). W najnowszej wersji projektu nowelizacji updog i updog (UD116) z 8.07.2026 r. zawarto jednoznaczne wskazanie, że podatnik może pomniejszyć dochody stanowiące podstawę obliczenia daniny o straty z lat ubiegłych i nie może uwzględnić innych odliczeń lub pomniejszeń przysługujących w związku z obliczeniem zobowiązania podatkowego (z wyjątkiem wprost wymienionych w art. 30h). Nowa regulacja ma obowiązywać od 1.01.2027 r., a projektowane przepisy przejściowe nie wyłączają jej stosowania w odniesieniu do rozliczenia daniny od dochodów ustalonych za 2026 r.

Anna Koleśnik, doradca podatkowy

Temat miesiąca

Sprzedaż budynków i lokali – kiedy ze zwolnieniem z VAT

Sprzedaż nieruchomości przez przedsiębiorcę często wiąże się z koniecznością opodatkowania transakcji VAT. W grę może jednak wchodzić jedno ze zwolnień przedmiotowych.

Bartosz Przybysz

radca prawny, doradca podatkowy

Jeżeli nieruchomość jest sprzedawana w ramach działalności gospodarczej, np. jako towar handlowy nabyty z zamiarem dalszej odsprzedaży, transakcja podlega VAT. Nie oznacza to jednak automatycznie, że sprzedawca powinien naliczyć podatek według właściwej stawki. Czynność podlegająca VAT może bowiem korzystać ze zwolnienia przedmiotowego.

W przypadku dostawy budynków, budowli lub ich części, w tym lokali mieszkalnych, istotne znaczenie mają dwa zwolnienia, przewidziane w ustawie o VAT:

- w art. 43 ust. 1 pkt 10,
- w art. 43 ust. 1 pkt 10a.

W pierwszej kolejności trzeba ustalić, czy dostawa może korzystać ze zwolnienia przewidzianego w art. 43 ust. 1 pkt 10. Dopiero po stwierdzeniu, że nie ma ono zastosowania, należy zbadać przesłanki zwolnienia określonego w pkt 10a. Na taką kolejność zwrócił uwagę **NSA w wyroku z 18.05.2017 r. (I FSK 1691/15)**, wskazując, że wykładni art. 43 ust. 1 pkt 10a trzeba dokonywać z uwzględnieniem normy poprzedzającej, tj. art. 43 ust. 1 pkt 10.

Prawidłowe wskazanie podstawy zwolnienia ma znaczenie dla dokumentowania transakcji, jej wykazania w rozliczeniach oraz oceny, czy strony mogą zrezygnować ze zwolnienia, wybierając opodatkowanie transakcji. Możli-

wość taka, przewidziana w art. 43 ust. 10 i 11 ustawy o VAT, dotyczy bowiem tylko zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10, a nie zwolnień z pkt 10a lub 2 (patrz ramka).

Zwolnienie dla dostaw towarów wykorzystywanych wyłącznie do działalności zwolnionej

Podatnicy zwolnieni z VAT podmiotowo albo prowadzący działalność zwolnioną przedmiotowo mogą nie mieć prawa do odliczenia VAT ani przy nabyciu nieruchomości, ani przy późniejszych nakładach, z uwagi na jej używanie właśnie w tej działalności. W takich przypadkach może się pojawić pytanie o ewentualne zwolnienie na mocy art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, dotyczącego dostawy towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej, jeżeli przy ich nabyciu, imporcie albo wytworzeniu podatnikowi nie przysługiwało prawo do odliczenia VAT.

Jeśli dostawa budynku, budowli lub ich części nie korzysta ze zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10, natomiast spełnione są warunki z pkt 10a, właściwą podstawą zwolnienia powinien być ten ostatni przepis. Ma on bowiem charakter szczególny wobec ogólnego zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 2, które może mieć znaczenie wtedy, gdy nie ma możliwości zastosowania szczególnych regulacji dotyczących dostawy nieruchomości (tzn. w grę nie wchodzi żadne ze zwolnień z pkt 10 i 10a).

Zwolnienie dla dostaw po co najmniej 2 latach od pierwszego zasiedlenia

Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 10 zwolniona od podatku jest dostawa budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim,
- między pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął **okres krótszy niż 2 lata**.

Kluczowe jest zatem ustalenie, czy doszło do pierwszego zasiedlenia, a jeżeli tak – kiedy ono nastąpiło.

Definicję pierwszego zasiedlenia zawiera art. 2 pkt 14 ustawy o VAT. Przez **pierwsze zasiedlenie** rozumie się oddanie do użytkowania pierwsze-

mu nabywcy lub użytkownikowi albo rozpoczęcie użytkowania na potrzeby własne budynków, budowli lub ich części po ich:

- wybudowaniu albo
- ulepszeniu, jeśli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły **co najmniej 30%** wartości początkowej.

Gdy sprzedaż następuje po upływie co najmniej 2 lat od pierwszego zasiedlenia, zastosowanie ma zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 10. Badanie, czy zachodzą przesłanki z pkt 10a jest wówczas zbędne. Jeżeli natomiast dostawa następuje w ramach pierwszego zasiedlenia, przed nim albo przed upływem 2 lat od niego, zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 10 nie wchodzi w grę. Nie oznacza to jednak automatycznie, że transakcja musi być opodatkowana VAT.

Zwolnienie dla dostaw przed upływem 2 lat od pierwszego zasiedlenia

Art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT obejmuje dostawę budynków, budowli lub ich części nieobjętą zwolnieniem z pkt 10, jeśli spełnione są łącznie dwa warunki:

- a) w stosunku do tych obiektów sprzedawcy nie przysługiwało prawo do odliczenia VAT,
- b) sprzedawca nie ponosił wydatków na ich ulepszenie, w stosunku do których miał prawo do odliczenia VAT, a jeżeli takie wydatki ponosił, to były one niższe niż 30% wartości początkowej tych obiektów.

W myśl art. 86 ust. 1 ustawy o VAT **prawo do odliczenia VAT** przysługuje podatnikowi w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Jeśli zatem przy nabyciu albo wytworzeniu nieruchomości podatnik nie miał prawa do odliczenia, pierwszy warunek zwolnienia może być spełniony.

Drugi warunek, określony w art. 43 ust. 1 pkt 10a lit. b ustawy o VAT, dotyczy **wydatków na ulepszenie**. Należy tu odwołać się do pojęcia „ulepszenia” w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym (art. 16g ust. 13 upodp i art. 22g ust. 17 updof). Zgodnie z nimi środki trwałe uważa się za ulepszone, jeżeli wydatki na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację

lub modernizację powodują wzrost wartości użytkowej środka trwałego w stosunku do wartości z dnia przyjęcia go do używania.

Na gruncie art. 43 ust. 1 pkt 10a istotne jest nie tylko to, czy wydatki przekroczyły 30% wartości początkowej, lecz także, czy podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia od nich VAT. Samo przekroczenie progu 30% nie przesądza więc automatycznie o utracie zwolnienia, jeśli podatnik nie miał prawa do odliczenia VAT od poniesionych nakładów. Możliwe są zatem następujące sytuacje:

- podatnik nie poniósł wydatków na ulepszenie – warunek zwolnienia jest spełniony,
- podatnik poniósł wydatki na ulepszenie, ale nie miał prawa do odliczenia VAT – przekroczenie progu 30% nie powinno samo w sobie wykluczać zwolnienia,
- podatnik poniósł wydatki na ulepszenie, miał prawo do odliczenia VAT, ale wydatki były niższe niż 30% wartości początkowej – warunek dotyczący nakładów jest spełniony,
- podatnik poniósł wydatki na ulepszenie, miał prawo do odliczenia VAT, a wydatki wyniosły co najmniej 30% wartości początkowej – warunek dotyczący nakładów nie jest spełniony, a zwolnienie z pkt 10a nie przysługuje.

Zakup od osoby prywatnej

Zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT najczęściej ma zastosowanie wtedy, gdy przedsiębiorca sprzedaje nieruchomość nabytą od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Takie nabycie pozostaje poza zakresem VAT. Kupujący nie otrzymuje faktury z naliczonym VAT, tylko płaci PCC.

Jeżeli następnie sprzeda nieruchomość przed upływem 2 lat od pierwszego zasiedlenia, nie będzie mógł zastosować zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10. Może jednak wchodzić w grę zwolnienie z pkt 10a, skoro nie przysługiwało mu prawo do odliczenia VAT przy nabyciu i spełniony będzie warunek dotyczący wydatków na ulepszenie (por. **interpretacje KIS z 25.02.2025 r., 0113-KDIP1-3.4012.1028.2024.1.AG, i 17.02.2025 r., 0114-KDIP1-3.4012.888.2024.1.LM**).

Przykład

Przedsiębiorca sprzedał lokal mieszkalny wcześniej kupiony od małżeństwa nieprowadzącego działalności gospodarczej. Zakup nie podlegał VAT, bo odbył się w ramach zarządu majątkiem prywatnym sprzedających. Przedsiębiorca nie miał więc prawa do odliczenia VAT (podatek ten nie wystąpił). Małżeństwo kupiło lokal od dewelopera w lipcu 2025 r. i wtedy doszło do pierwszego zasiedlenia. Przedsiębiorca sprzedał go przed upływem 2 lat od pierwszego zasiedlenia. Poniesione wydatki na modernizację/ulepszenie lokalu, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, nie przekroczyły 30% wartości początkowej. Sprzedaż była objęta zwolnieniem z art. 43 ust. 1 pkt 10a, co potwierdziła **KIS w piśmie z 16.04.2026 r. (0112-KDIL1-2.4012.95.2026.2.AK)**.

Uwaga: jeśli lokal nie jest środkiem trwałym przedsiębiorcy, lecz towarem handlowym przeznaczonym do odsprzedaży, nie można mówić o jego ulepszeniu w znaczeniu właściwym dla przepisów o podatku dochodowym (ulepszenie na gruncie updog i updog dotyczy składników majątku trwałego). Wyśokość wydatków ponoszonych na lokal przestaje mieć znaczenie dla możliwości skorzystania z omawianego zwolnienia. Mimo to do celów dowodowych warto dokumentować nakłady poniesione po nabyciu lokalu.

Nabycie nieruchomości w transakcji zwolnionej

Zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 10a może mieć zastosowanie także przy sprzedaży nieruchomości nabytej wcześniej od innego podatnika VAT, jeżeli poprzednia transakcja była zwolniona przedmiotowo z tego podatku. W takim przypadku nie wystąpi VAT naliczony do odliczenia przy nabyciu budynku/lokalu. Jeśli jego późniejsza sprzedaż nie spełnia warunków zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10, można badać przesłanki zwolnienia z pkt 10a.

Przykład

Spółka nabyła od gminy nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły w stanie surowym zamkniętym. Nabycie było zwolnione z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10a, spółce nie przysługiwało zatem prawo do odliczenia VAT. Budynek nie został oddany do użytkowania i nie był wykorzystywany przez spółkę w działalności. **KIS w interpretacji z 18.06.2018 r. (0111-KDIB3-2.4012.273.2018.2.ASZ)** potwierdziła możliwość zastosowania zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10a przy dalszej sprzedaży tej nieruchomości.

Nieruchomość może też być sprzedawana przez podatnika, który dotychczas korzystał ze zwolnienia podmiotowego (dla drobnych przedsiębiorców). Z art. 113 ust. 13 pkt 1 lit. c ustawy o VAT wynika, że zwolnienia tego nie stosuje się do podatników dokonujących dostaw budynków, budowli lub ich części w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 lit. a i b, a więc m.in. dostaw w ramach pierwszego zasiedlenia, przed nim albo przed upływem 2 lat od pierwszego zasiedlenia. W takich przypadkach możliwe jest jednak zastosowanie przez sprzedawcę zwolnienia przedmiotowego, np. z art. 43 ust. 1 pkt 10a.

Na temat utraty prawa do zwolnienia podmiotowego przy sprzedaży nieruchomości była mowa w artykule [*Incydentalna sprzedaż lokalu a zwolnienie podmiotowe z VAT*](#), „Nawigator Księgowych” 2026, nr 7.

Przeniesienie własności nieruchomości w ramach *datio in solutum*

Art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT może mieć zastosowanie nie tylko przy klasycznej sprzedaży, lecz także przy innych odpłatnych formach przeniesienia własności nieruchomości, jeżeli na gruncie VAT dochodzi do odpłatnej dostawy towarów. Przykładem jest przeniesienie własności nieruchomości w ramach *datio in solutum*, czyli świadczenia w miejsce wykonania, o którym mowa w art. 453 Kc. W takim przypadku wynagrodzeniem za przeniesienie własności nie jest zapłata ceny, lecz zwolnienie z długu.

KIS w interpretacji z 2.04.2024 r. (0112-KDIL1-2.4012.655.2023.2.PM) analizowała przekazanie lokalu współnikowi w zamian za zwolnienie spółki z długu. Organ uznał, że czynność ta stanowi dostawę towarów podlegającą VAT, ale może korzystać ze zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT, jeśli przy nabyciu lokalu podatnikowi nie przysługiwało prawo do odliczenia VAT.

Czy można zrezygnować ze zwolnienia

Strony transakcji mogą nie być zainteresowane zastosowaniem zwolnienia, tylko opodatkowaniem sprzedaży VAT. Może to mieć znaczenie np. gdy nabywca jest czynnym podatnikiem i chce odliczyć VAT. Ponadto opodatkowanie

transakcji VAT pozwala uniknąć zapłaty PCC przez nabywcę (art. 2 pkt 4 ustawy o PCC).

Art. 43 ust. 10 i 11 ustawy o VAT pozwala stronom wybrać opodatkowanie dostawy budynków, budowli lub ich części, jeżeli dokonujący dostawy i nabywca są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni oraz złożą – przed dniem dostawy, właściwemu naczelnikowi US albo w akcie notarialnym – zgodne oświadczenie o wyborze opodatkowania. Trzeba jednak pamiętać, że możliwość ta dotyczy wyłącznie zwolnienia, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10. Przepisy nie przewidują rezygnacji ze zwolnienia przewidzianego w pkt 10a.

Kwestia ta powinna zostać przeanalizowana jeszcze przed zawarciem umowy. Ma bowiem istotne znaczenie dla prawidłowego ustalenia ceny, rozliczenia PCC oraz odpowiedzialności stron za ewentualne nieprawidłowe rozliczenie VAT.

Podsumowanie

Zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 10a może być stosowane w przypadkach, w których dostawa nieruchomości nie może korzystać ze zwolnienia z pkt 10, bo jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia, przed nim albo przed upływem 2 lat od pierwszego zasiedlenia. Ustalenie, które z tych zwolnień wchodzi w grę, wymaga analizy historii nieruchomości, sposobu jej nabycia lub wytworzenia, prawa do odliczenia VAT oraz poniesionych nakładów. Ma to znaczenie dla rozliczenia nie tylko VAT, lecz także PCC. W przypadku zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10a przepisy nie przewidują możliwości rezygnacji ze zwolnienia na zasadach właściwych dla zwolnienia z pkt 10, co może mieć istotne znaczenie przy planowaniu transakcji.

Podatki

● Rozliczenie faktury korygującej WNT w przypadku reklamacji z tytułu niedoborów towarów

Spółka z o.o. kupuje towary od kontrahentów z UE, w związku z czym wykazuje wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów (WNT). W dostawach zdarzają się braki ilościowe i wtedy spółka składa reklamacje. Po ich uwzględnieniu kontrahent wystawia fakturę korygującą (in minus). Czy podstawę opodatkowania WNT należy w takim przypadku zmniejszać na bieżąco, w rozliczeniu za okres, w którym spółka otrzymała fakturę korygującą? Jaki kurs NBP zastosować do przeliczenia kwoty podstawy opodatkowania – bieżący czy historyczny?

W myśl art. 30a ust. 1 ustawy o VAT do ustalenia podstawy opodatkowania WNT stosuje się odpowiednio zasady ogólne (art. 29a ust. 1–1b, 6, 7, 10, 11 i 17 ustawy o VAT). Z kolei zgodnie z art. 29a ust. 10 pkt 2 podstawę opodatkowania obniża się m.in. o wartość zwróconych towarów.

Moment korekty

Jak stanowi art. 30a ust. 1a, gdy podstawa opodatkowania WNT uległa obniżeniu, koryguje się ją w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym zaistniała przyczyna obniżenia.

Organy podatkowe (por. **interpretacja KIS z 5.04.2023 r., 0114-KDIP1-1.4012.860.2021.7.S.RR**) przyjmują, że konieczność korekty podstawy opodatkowania może wynikać z:

- błędu rachunkowego lub innej oczywistej omyłki, która istniała już na fakcie pierwotnej, np. z pomyłki w ilości lub cenie towarów lub usług,
- nowej okoliczności, która nie była znana w chwili wystawienia faktury pierwotnej przez jej wystawcę, np. udzielenia rabatu, zmiany ceny w wyniku późniejszych ustaleń lub negocjacji, uwzględnienia reklamacji czy zwrotu towaru.

W opisanym przypadku podstawą do wystawienia faktury korygującej przez unięnego kontrahenta nie jest zwrot towarów, tylko stwierdzenie ich niedoboru. Zdarza się, że spółka otrzymuje:

- towary w mniejszej ilości, niż wynika to z uzgodnień stron,
- fakturę dokumentującą dostawę, z wykazaniem na niej wynagrodzeniem za towary w wyższej, uzgodnionej ilości.

Następnie dostawca wystawia fakturę korygującą, wskazując wartość faktycznie dostarczonych towarów.

Przyczyną korekty jest tu zatem okoliczność zaistniała w momencie wystawienia faktury pierwotnej. Spółka, po otrzymaniu faktury korygującej zmniejszającej podstawę opodatkowania, powinna więc skorygować deklarację za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu WNT. Przypomnijmy, że w myśl art. 20 ust. 5 ustawy o VAT (w przypadku transakcyjnego WNT, z jakim mamy tu do czynienia) powstaje on z chwilą wystawienia faktury przez podatnika podatku od wartości dodanej, nie później jednak niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru będącego przedmiotem WNT.

Jednocześnie w związku z obniżeniem podstawy opodatkowania spółka ma obowiązek zmniejszenia kwoty VAT naliczonego w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym skorygowała tę podstawę (art. 86 ust. 19c ustawy o VAT). Kwota VAT należnego z tytułu WNT stanowi bowiem jednocześnie kwotę VAT naliczonego (art. 86 ust. 2 pkt 4 lit. c).

Kursy walut

Z pytania wynika, że do przeliczenia podstawy opodatkowania WNT na złote spółka stosuje kurs średni danej waluty obcej ogłoszony przez NBP (nie używa kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny).

Jak stanowi art. 31a ust. 1 ustawy o VAT, *jeżeli kwoty stosowane do określania podstawy opodatkowania są określone w walucie obcej, przeliczenia na złote dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego*. Z kolei, w myśl art. 31b ust. 1 ustawy o VAT, *gdy kwoty stosowane do określania podstawy opodatkowania wyrażone w walucie obcej uległy*

zmianie, przeliczenia na złote dokonuje się według kursu danej waluty obcej przyjętego do przeliczenia kwot stosowanych do określenia podstawy opodatkowania przed jej zmianą.

Zgodnie z tą regułą do przeliczania kwot w walucie obcej na fakturach korygujących należy przyjąć taki sam kurs waluty obcej, jaki został zastosowany przy rozliczeniu transakcji pierwotnej. Jest tak w przypadku wystąpienia „pierwotnej przyczyny korekty”, tj. gdy dana przyczyna istniała (już była znana) w momencie rozliczania danej transakcji gospodarczej. W takiej sytuacji bowiem celem korekty jest jedynie doprowadzenie faktury pierwotnej do stanu odpowiadającego rzeczywistości i właściwe jej rozliczenie.

W analizowanym przypadku spółka powinna zatem zastosować kurs średni NBP przyjęty do przeliczenia kwot stosowanych do określenia podstawy opodatkowania przed jej zmianą (tzw. kurs historyczny).

Inaczej byłoby, gdyby korekta wynikała z udzielenia opustu lub obniżki ceny. Kwoty z faktury korygującej spółka powinna wówczas przeliczyć na złote według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień wystawienia tej faktury (art. 31b ust. 3 pkt 1 ustawy o VAT). W opisanej sytuacji regulacja ta nie będzie mieć jednak zastosowania, bo unijny kontrahent nie udziela rabatu (opustu/obniżki ceny), lecz uwzględnia reklamację z tytułu niedoboru towarów.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (por. **interpretacja KIS z 13.02.2026 r., 0112-KDIL1-3.4012.877.2025.2.KM**).

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy

Pracownicy

● Jak rozliczać na liście płac osobę współpracującą

Przedsiębiorca zatrudnił od 1.08.2026 r. żonę i bratową (obie powyżej 26 lat) na umowy o pracę za wynagrodzeniem po 5000 zł brutto miesięcznie. Skoro na potrzeby ZUS członkowie rodziny są traktowani jako osoby współpracujące, to czy za obie te pracownice składki społeczne (również w części pokrywanej przez ubezpieczonego) oraz zdrowotną finansuje przedsiębiorca? Jak będzie w tym przypadku wyglądać lista płac?

Za osobę współpracującą z prowadzącym pozarolniczą działalność uważa się małżonka, dzieci (własne, drugiego małżonka i przysposobione), rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeśli pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy wykonywaniu tej działalności. Nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego (art. 8 ust. 11 usus).

Jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, do celów ubezpieczeń społecznych traktuje się go jak osobę współpracującą (art. 8 ust. 2). Pracownik może więc być uznany za osobę współpracującą z indywidualnym przedsiębiorcą, jeśli łącznie spełnia poniższe warunki:

- należy do osób mu bliskich, wymienionych w art. 8 ust. 11,
- pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym (oznacza to wspólne zamieszkanie, wspólne zaspokajanie potrzeb życiowych z budżetu rodziny i załatwianie codziennych spraw – **interpretacja ZUS z 12.10.2017 r., WPI/200000/43/1090/2017**),
- pomaga w prowadzeniu działalności – w sposób stały, zorganizowany, w pewnym minimalnym wymiarze czasu i o istotnym skutku ekonomicznym (**postanowienie SN z 12.01.2021 r., I USK 1/21**).

W świetle **wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 15.10.2019 r. (III AUa 115/19)** o współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej można mówić wtedy, gdy czynności podejmowane przez członka rodziny:

- mają ciężar gatunkowy istotny dla biznesu,
- nie mają charakteru wtórnego, tj. pozostają w bezpośrednim związku z przedmiotem działalności,
- cechuje pewna systematyczność, stabilność i zorganizowanie,
- charakteryzują się częstotliwością,
- zajmują mu znaczący czas.

Bratowa poza kręgiem bliskich

Jasne jest zatem, że choć bratowa należy do rodziny przedsiębiorcy, zatrudnienie u niego na umowę o pracę nie powoduje zmiany jej statusu na współpracownika. Zarówno dla ZUS, jak i US pozostaje ona pracownikiem. Do osób współpracujących z przedsiębiorcą można natomiast zaliczyć małżonkę. Jednak sam fakt jej angażu w firmie męża na umowę o pracę nie czyni z niej automatycznie współpracownika. Jak bowiem stwierdził **SN w wyroku z 10.04.2024 r. (III USKP 46/23)**, weryfikacja w tym zakresie wymaga *szczegółowych ustaleń faktycznych co do każdej z przesłanek, bez automatycznego utożsamiania świadczenia pracy ze współpracą o intensywności wymaganej dla zastosowania art. 8 ust. 11 usus*. W **orzeczeniu z 19.11.2024 r. (I USK 76/24)** **SN** zastrzegł z kolei: *Ocena, czy pomoc świadczona przez małżonka może być uznana za współpracę, wymaga uprzedniego zbadania stanu faktycznego nie tylko w zakresie charakteru i rodzaju czynności podejmowanych przez członka rodziny, lecz także czasu potrzebnego na ich wykonanie (w skali dnia, tygodnia, miesiąca), ich znaczenia i wartości dla prowadzonej działalności, a także zorganizowania i powiązania z działalnością gospodarczą*.

Nawet jeśli w wyniku tej analizy okaże się, że żona przedsiębiorcy jest dla niego osobą współpracującą na potrzeby naliczenia składek ZUS, to w świetle przepisów updof należy ją nadal uważać za pracownika.

Składki społeczne i zdrowotna

Za pracownika (bratowa) składki społeczne ustala i odprowadza w pełnym wymiarze pracodawca, ale oboje partycypują w ich kosztach.

Osoba współpracująca (żona) podlega natomiast ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i może przystąpić dobrowolnie do

ubezpieczenia chorobowego (art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 usus). Podstawę wymiaru jej składek stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do wyznaczenia tzw. limitu 30-krotności na dany rok kalendarzowy, tj. **w 2026 r. nie mniejsza niż 5652 zł**. W odróżnieniu od pracowników wszystkie składki w całości opłaca za nią przedsiębiorca (płatnik).

Pracownik (bratowa) jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Finansuje składkę zdrowotną w wysokości 9% od przychodów wchodzących do podstawy wymiaru składek społecznych (dodatkowo od wynagrodzenia chorobowego), pomniejszonych o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki emerytalną, rentowe i chorobową (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 79 ust. 1, art. 81 ust. 1 i 6 ustawy zdrowotnej).

Za osobę współpracującą (żona) składkę zdrowotną w wysokości 9% oblicza, odprowadza i finansuje z własnych środków przedsiębiorca (art. 85 ust. 14 ustawy zdrowotnej). Podstawę jej wymiaru stanowi 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez prezesa GUS w „Monitorze Polskim”. **W 2026 r. składka zdrowotna za osoby współpracujące przy działalności gospodarczej wynosi 622,93 zł miesięcznie** ($6921,48 \text{ zł} \times 9\%$).

Fundusze pozaubezpieczeniowe

Obowiązkowe składki na FP płatnik opłaca za czas trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek społecznych (art. 265 ust. 1 ustawy z 20.03.2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, DzU poz. 620; dalej ustawa o rynku pracy). Za pracownika (bratowa) oblicza i pokrywa je zatem pracodawca od kwot wchodzących do podstawy wymiaru składek emerytalnej i rentowych (bez stosowania ograniczenia do limitu 30-krotności), wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę (art. 259 ust. 1).

Składkę na FP za współpracownika (żona) ustala się od zadeklarowanej podstawy, nie niższej w 2026 r. niż 5652 zł. W obu przypadkach płaci się ją razem ze składką na FS w łącznej wysokości 2,45% od wskazanych podstaw

wymiaru (art. 260 ustawy o rynku pracy, art. 25 i 26 ustawy budżetowej na rok 2026 z 9.01.2026 r., DzU poz. 62, oraz art. 4 ustawy z 23.10.2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, tekst jedn. DzU z 2024 r. poz. 1848).

Składkę na FGŚP za pracownika (bratowa) opłaca pracodawca, w wysokości 0,10% od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek emerytalnej i rentowych, bez stosowania ograniczenia do limitu 30-krotności (art. 9 i art. 29 ustawy z 13.07.2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, tekst jedn. DzU z 2026 r. poz. 186, oraz art. 27 ustawy budżetowej na rok 2026). Trzeba ją również zapłacić za zatrudnianą na umowę o pracę żonę. Jak bowiem czytamy w poradniku centrali ZUS „Zasady opłacania składek na FP, FGŚP, FEP oraz FS”, od 5.09.2017 r. *nowe brzmienie definicji pracownika nie zawiera wyłączenia odnoszącego się do osób bliskich pracodawcy. Oznacza to, że powstał obowiązek opłacania składek na FGŚP za wskazane osoby zatrudnione przez pracodawcę. W przypadku osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy obowiązek ten będzie dotyczył wszystkich pracowników nawet wówczas, gdy dana osoba w rozumieniu (...) usus będzie objęta obowiązkiem ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczeń rentowych jako osoba współpracująca.*

Zaliczki na PIT

Zaliczki na podatek dochodowy od obu zatrudnionych ustala się jak od pracowników, obliczając je od dochodu ze stosunku pracy. Jednak dla każdej z nich należy ustalić ten dochód inaczej:

- w przypadku bratowej – pomniejszając przychód z pracy (5000 zł) o składki emerytalną, rentowe i chorobową potrącone w danym miesiącu przez płatnika ze środków pracownika oraz o koszty uzyskania przychodów,
- w przypadku żony – pomniejszając przychód z pracy (5000 zł) jedynie o koszty uzyskania przychodów (nie odlicza się składek ZUS, bo te w całości finansuje przedsiębiorca).

Do tak ustalonego dochodu stosuje się progresywną stawkę PIT (przy dochodach w tej wysokości – 12%), a następnie odejmuje kwotę zmniejszającą podatek – pełną (300 zł) albo częściową (100 zł lub 150 zł), jeśli zatrudnione złożyły stosowne wnioski na oświadczeniu PIT-2 (art. 32 upodf).

Przykład

Sposób obliczenia wynagrodzenia obu pracowników przedstawiono na liście płac za sierpień 2026 r., przy założeniu że:

- do obu stosuje się podstawowe koszty uzyskania przychodu (KUP) ze stosunku pracy (250 zł) i stawkę PIT 12%,
- obie wnioskowały o pełną kwotę zmniejszającą podatek (300 zł),
- żona zgłosiła się dobrowolnie do ubezpieczenia chorobowego,
- płatnika obowiązuje składka wypadkowa 1,67%.

Lista płac – sierpień 2026 r.

Wyszczególnienie	Żona przedsiębiorcy	Bratowa przedsiębiorcy
Przychód	5000	5000
Podstawa wymiaru składek społecznych	5652	5000
Składki społeczne finansowane przez ubezpieczonego	–	emerytalna: 488 ($5000 \times 9,76\%$) rentowe: 75 ($5000 \times 1,5\%$) chorobowa: 122,50 ($5000 \times 2,45\%$) łącznie: 685,50
Podstawa wymiaru składki zdrowotnej	6921,48	4314,50 ($5000 - 685,50$)
Składka zdrowotna finansowana przez pracownika	–	388,31 ($4314,50 \times 9\%$)
KUP	250	250
Podstawa opodatkowania	4750 ($5000 - 250$)	≈ 4065 ($5000 - 685,50 - 250$)
Kwota zmniejszająca	300	300
Zaliczka na PIT do US	270 ($4750 \times 12\% - 300$)	≈ 188 ($4065 \times 12\% - 300$)
Wynagrodzenie netto	4730 ($5000 - 270$)	3738,19 ($5000 - 685,50 - 388,31 - 188$)

Składki społeczne finansowane przez płatnika	emerytalna: 1103,27 ($5652 \times 19,52\%$) rentowe: 452,16 ($5652 \times 8\%$) chorobowa: 138,47 ($5652 \times 2,45\%$) wypadkowa: 94,39 ($5652 \times 1,67\%$) łącznie: 1788,29	emerytalna: 488 ($5000 \times 9,76\%$) rentowe: 325 ($5000 \times 6,5\%$) wypadkowa: 83,50 ($5000 \times 1,67\%$) łącznie: 896,50
Składki na FP, FS, FGŚP finansowane przez płatnika	FP i FS: 138,47 ($5652 \times 2,45\%$) FGŚP: 5,65 ($5652 \times 0,10\%$)	FP i FS: 122,50 ($5000 \times 2,45\%$) FGŚP: 5 ($5000 \times 0,10\%$)
Składka zdrowotna finansowana przez płatnika	622,93 ($6921,48 \times 9\%$)	–
Łączne obciążenie płatnika z racji składek	2555,34	1024

Daria Nowakowska

ZUS przedsiębiorcy

● Niższe składki nie dla byłego wspólnika spółki z o.o.

Przedsiębiorca, który prowadził niedawno pozarolniczą działalność o takim statusie, nie skorzysta z preferencyjnych składek ani z małego ZUS plus. Oznacza to konieczność płacenia znacznie wyższych kwot na ubezpieczenia społeczne.

Tak wynika z **interpretacji ZUS z 26.05.2026 r. (DI/200000/43/1782/2026)**. O jej wydanie wystąpił przedsiębiorca wykonujący od 2.05.2026 r. jednoosobową działalność gospodarczą wpisaną do CEIDG, z tytułu której korzystał z tzw. ulgi na start.

Ulga ta polega na zwolnieniu z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 mies. prowadzenia działalności gospodarczej (art. 18 ust. 1 ustawy z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców, tekst jedn. DzU z 2025 r. poz. 1480). Wnioskujący nabrał wątpliwości, czy ma do niej prawo, ponieważ wcześniej (do 29.09.2023 r.) był jedynym wspólnikiem spółki z o.o. zgłoszonym z tego tytułu do ubezpieczeń z kodem 05 43 xx. Złożył wniosek o interpretację, dopytując przy okazji o możliwość odprowadzania w 2026 r. na rzecz ZUS niższych składek (preferencyjnych i w ramach małego ZUS plus).

Przedsiębiorca uważał, że podleganie ubezpieczeniom społecznym jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. nie pozbawia go prawa do wskazanych preferencji, bo działalność gospodarczą wpisaną do CEIDG rozpoczął po raz pierwszy.

Zwolnienie wchodzi w grę...

ZUS dał wprawdzie zielone światło uldze na start, ale odmówił stosowania pozostałych zwolnień. W kwestii ulgi na start przypomniał, że została ona skierowana do przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, podejmujących **działalność gospodarczą** po raz pierwszy albo ponownie, ale po upływie co najmniej 60 mies. od dnia jej zakończenia albo zawieszenia. Działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana w sposób ciągły we włas-

nym imieniu. W rozumieniu usus posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. mieści się natomiast w pojęciu innej działalności pozarolniczej, a nie działalności gospodarczej. Dlatego w przypadku byłego wspólnika nie ma przeciwwskazań do ulgi na start (od 2.05.2026 do 30.11.2026 r., bo do 6-miesięcznego limitu wlicza się tylko pełne miesiące prowadzenia działalności).

...ale nie preferencyjne składki

Inaczej jest z preferencyjnymi składkami. Przedsiębiorcy mają prawo do opłacania niższych składek na ubezpieczenia społeczne, od kwoty co najmniej 30% minimalnej płacy w ciągu pierwszych 24 mies. wykonywania działalności. Jednak nie przysługują one osobie, która prowadziła **działalność pozarolniczą** podczas ostatnich 60 mies. kalendarzowych przed rozpoczęciem działalności gospodarczej (art. 18a ust. 2 pkt 1 usus). Posiadanie statusu jedynego wspólnika spółki z o.o. do 29.09.2023 r., przekreśla możliwość skorzystania z tej ulgi przez przedsiębiorcę rozpoczynającego działalność w maju 2026 r.

Mały ZUS plus w przyszłości

ZUS odmówił również przedsiębiorcy prawa do opłacania w 2026 r. (od grudnia) niższych składek społecznych w formule małego ZUS plus, a więc od podstawy wymiaru w wysokości połowy średniego miesięcznego dochodu osiągniętego z działalności w poprzednim roku kalendarzowym (art. 18c ust. 1 i 7 usus). Przepisy wymagają bowiem, by działalność gospodarcza była wykonywana przez określony czas w poprzednim roku (art. 18 ust. 11 pkt 3 usus). *Z treści wniosku wynika, iż przedsiębiorca od 2.05.2026 r. rozpoczął prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej na podstawie wpisu do CEIDG, a to oznacza, iż brak jest wypełnienia przesłanki prowadzenia w poprzednim roku kalendarzowym pozarolniczej działalności gospodarczej przez co najmniej 60 dni kalendarzowych – czytamy w interpretacji.*

Warto jednak dodać, że w omawianym przypadku chodzi tylko o miesięczny zakaz, bo przedsiębiorca będzie mógł zgłosić się do małego ZUS plus od 1.01.2027 r. Oczywiście pod warunkiem, że spełni wszystkie warunki tego zwolnienia (np. uzyska w 2026 r. przychody z działalności nie wyższe niż 120 tys. zł).

Daria Nowakowska

Kontakty z urzędem

● Udział podatnika w badaniach laboratoryjnych w procedurze wydawania WIS

Czy w toku postępowania o wydanie wiążącej informacji stawkowej (WIS) strona może żądać udziału w badaniach laboratoryjnych?

Wiążąca informacja stawkowa jest decyzją wydawaną na wniosek podatnika (ale też np. zamawiającego – przy zamówieniach publicznych) przez dyrektora KIS, na potrzeby opodatkowania VAT dostawy towarów, importu towarów, WNT lub świadczenia usług. Zawiera (art. 42a ustawy o VAT):

- 1) opis towaru albo usługi będących przedmiotem WIS,
- 2) szczegółową klasyfikację towaru według Nomenklatury scalonej (CN), PKWiU, Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) albo usługi według PKWiU, niezbędną do określenia właściwej stawki VAT bądź stosowania ustawy o VAT oraz przepisów wykonawczych, innych niż dotyczące określenia stawki,
- 3) stawkę VAT właściwą dla towaru/usługi (z wyjątkiem, o którym wyżej).

Zgodnie z art. 42e ust. 1 ustawy o VAT, gdy rozpatrzenie wniosku o wydanie WIS wymaga przeprowadzenia badania/analizy, konieczne jest uiszczenie opłaty. Takie badania/analizy przeprowadzają wyłącznie laboratoria i instytuty wskazane w art. 42e ust. 2. Chociaż nie są one biegłymi w rozumieniu art. 197 Op, wydają opinie będące dowodem w postępowaniu dotyczącym WIS. Nie jest to jednak dowód z opinii biegłego w rozumieniu art. 190 Op.

W przypadku badań/analiz przeprowadzanych na potrzeby WIS istotne znaczenie ma art. 190 § 1 Op, określający zamknięty krąg czynności dowodowych, w przeprowadzeniu których może brać udział strona. Są to zeznania świadków, opinie biegłych i oględziny. O ile zatem wnioskujący o WIS może się zapoznać z opinią wydaną po przeprowadzeniu badania/analizy dla celów WIS, o tyle art. 190 Op nie upoważnia go do udziału w przeprowadzeniu samych badań/analiz.

Aleksander Kliszewski

Działalność gospodarcza

● Koniec papierowej CEIDG od listopada 2026 r.

Działalność gospodarczą można założyć przez internet albo podczas wizyty w urzędzie gminy. Wkrótce ta druga opcja przejdzie do historii.

Zmiany zostały wprowadzone ustawą z 13.03.2026 r. o zmianie ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy oraz niektórych innych ustaw (DzU poz. 507). Celem jest dalsza cyfryzacja usług publicznych, uproszczenie procedur administracyjnych oraz ograniczenie liczby dokumentów składanych przez przedsiębiorców.

Podobnie jak w przypadku e-Urzędu Skarbowego, e-Doręczeń czy KSeF, również Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) stopniowo przechodzi do świata cyfrowego. Dla przedsiębiorców oznacza to przede wszystkim szybszą obsługę spraw urzędowych, mniej formalności oraz możliwość załatwiania większości spraw bez wychodzenia z domu.

Data **1.11.2026 r.** wyznacza pierwszy etap pełnej elektronizacji CEIDG. Osoby zakładające jednoosobową działalność gospodarczą nie będą już mogły złożyć papierowego wniosku o wpis do ewidencji (CEIDG-1). Rejestracja firmy będzie możliwa wyłącznie elektronicznie. Przedsiębiorca założy firmę przez portal Biznes.gov.pl lub aplikację mObywatel (to rozwiązanie ma umożliwić przeprowadzenie całego procesu rejestracji działalności przy użyciu telefonu komórkowego, bez konieczności logowania się do dodatkowych systemów). Dane będą automatycznie przekazywane do odpowiednich urzędów i rejestrów państwowych.

Nie jest to jednak jeszcze całkowity koniec papierowej CEIDG. Dopiero w drugim etapie (**od 1.11.2028 r.**) pełna elektronizacja obejmie pozostałe wnioski składane do CEIDG, w tym dotyczące:

- zmiany danych przedsiębiorcy,
- zawieszenia działalności,
- wznowienia działalności,
- wykreślenia działalności z CEIDG.

Dla większości przedsiębiorców zmiany nie będą rewolucją – już dziś ponad 70% wniosków do CEIDG jest składanych elektronicznie. Oznaczają jednak, że osoby planujące założenie firmy powinny wcześniej zapewnić sobie możliwość elektronicznego potwierdzania tożsamości, np. za pomocą profilu zaufanego, e-dowodu lub aplikacji mObywatel.

Agnieszka Sienkiewicz, dyplomowana księgowa, ekspertka Oddziału Okręgowego SKwP w Poznaniu

REKLAMA

**III INDYWIDUALNE
MISTRZOSTWA POLSKI
KSIĘGOWYCH I BIEGŁYCH REWIDENTÓW
W SZACHACH**

**OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ SZACHOWY
O PUCHAR DWÓCH PREZESÓW**

LUDZIE
PASJA I RYWALIZACJA

STRATEGIA
DECYZJE, KTÓRE
MAJĄ ZNACZENIE

ROZWÓJ
UMYSŁ, KTÓRY
WYPRZEDZA

BIAŁYSTOK
19 – 20 WRZEŚNIA 2026 R.

PIBR
Polska Izba Biegłych
Rewidentów

SK Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
Oddział Okręgowy w Białymstoku

PIBR
Polska Izba Biegłych
Rewidentów
Białystok

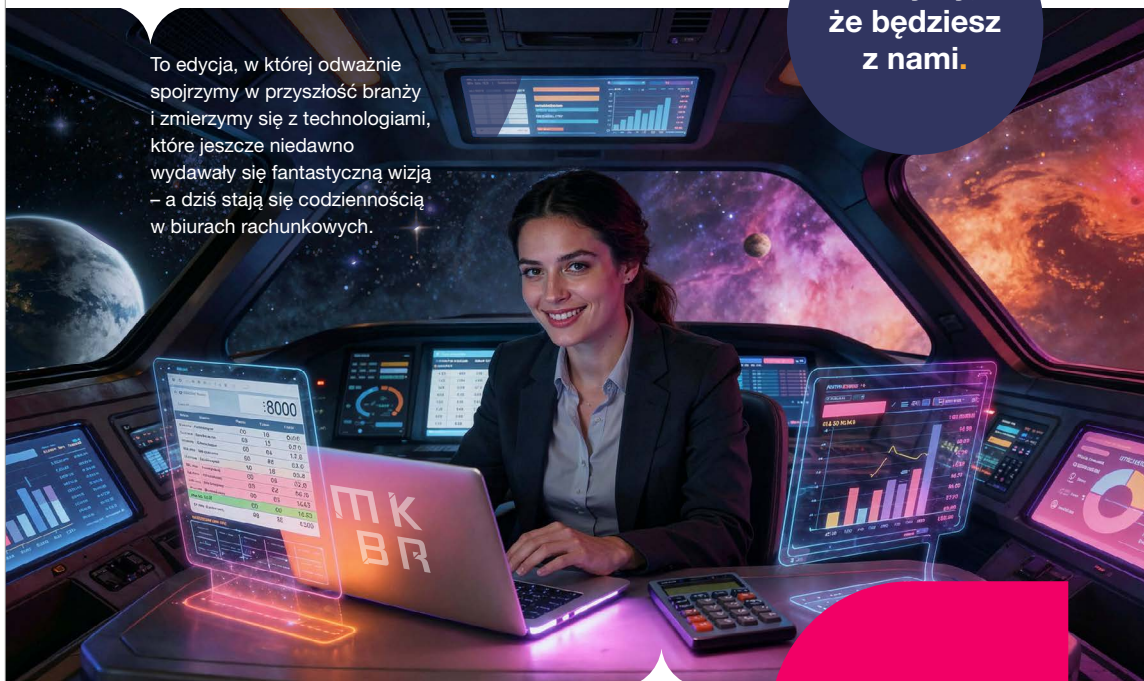
SK

www.szachy-ksiegowych.pl

Edycja KSIĘGOWE SCIENCE FICTION

Liczymy,
że będziesz
z nami.

To edycja, w której odważnie spojrzymy w przyszłość branży i zmierzmy się z technologiami, które jeszcze niedawno wydawały się fantastyczną wizją – a dziś stają się codziennością w biurach rachunkowych.

Kongres Biur Rachunkowych

29-30 / 09 / 2026

**MK
BR**

Organizatorzy

mkbr.targikielce.pl

SPOŁECZNOŚĆ Księgowych

Siła relacji

WSPÓLNE PERSPEKTYWY

LUDZIE • WYDARZENIA • ROZWÓJ

II WOJNA ŚWIATOWA 1939–1945

Wrzesień 1939 r. przyniósł Polsce katastrofę – utratę niepodległości oraz lata okupacji, terroru i ogromnych strat ludzkich oraz materialnych. Agresja III Rzeszy, a później Związku Sowieckiego zakończyła okres niepodległości II Rzeczypospolitej i zapoczątkowała jeden z najtragiczniejszych rozdziałów w historii naszego kraju. Niemiecki okupant przystąpił do systematycznego niszczenia polskich instytucji państwowych, organizacji społecznych, stowarzyszeń zawodowych oraz życia naukowego i kulturalnego. Jednym z pierwszych zarządzeń władz okupacyjnych był zakaz działalności polskich organizacji, które mogły integrować społeczeństwo i podtrzymywać narodową tożsamość i społeczny opór. Podzieliły ten los również organizacje księgowych. Wydawało się, że historia organizacji dobiegła końca, a dorobek budowany przez dwadzieścia lat II Rzeczypospolitej został w dużej mierze zaprzepaszczony.

Gdy wszystko miało się skończyć...

Już na początku października 1939 r., zaledwie kilkanaście dni po kapitulacji Warszawy w dniu 28 września, odbyły się pierwsze konspiracyjne spotkania działaczy Związku Księgowych w Polsce. Uczestniczyli w nich m.in. Stanisława Cichoniowa-Biermawska, Józef Gaik, Karol Koc, Henryk Królski, Adam Knobelsdorf, Barbara Pilecka, Kazimierz Smoleński, Edward Ziebart i inni. Zdawali sobie sprawę, że każda

Zamek Królewski płonie po ostrzale artyleryjskiej w dniu 17 września 1939 r.

forma działalności organizacyjnej groziła aresztowaniem. Jednak mimo ogromnego ryzyka uznali, że środowisko księgowych nie może przestać istnieć. Postawili sobie ambitny cel – nie tylko przetrwać okres okupacji, lecz także nieść pomoc członkom oraz przygotować kadry, które po zakończeniu wojny miały się włączyć w odbudowę polskiej gospodarki.

Oznaczało to stworzenie organizacji funkcjonującej w trudnych warunkach, stale obserwowanej przez niemieckie władze okupacyjne. Działalność Związku została ograniczona terytorialnie do Warszawy i okolic, gdyż oddziały okręgowe nie mogły prowadzić normalnej działalności. Jednocześnie ustały przedwojenne spory i podziały pomiędzy organizacjami księgowych. Inne organizacje księgowych zawiesiły swoją działalność, a wielu ich członków włączyło się w prace Związku, uznając go za wspólną reprezentację środowiska.

Nie zostawili nikogo bez pomocy

Pierwszym zadaniem była pomoc najbardziej potrzebującym. Tysiące Warszawianów utraciło pracę i źródła utrzymania. Do miasta napływali uchodźcy z terenów zajętych przez Niemców oraz osoby wysiedlone z ziem wcielonych do III Rzeszy. Wielu członków Związku znalazło się w dramatycznej sytuacji materialnej. Związek nie tylko organizował wsparcie finansowe i rzeczowe, ale pomagał w znalezieniu zatrudnienia oraz troszczył się o żołnierzy kampanii wrześniowej, w szczególności inwalidów wojennych. Uruchomiono dla nich specjalne kursy przygotowujące do pracy biurowej i księgowej. Dzięki zdobytym kwalifikacjom wielu z nich mogło rozpocząć nowe życie zawodowe i utrzymać swoje rodziny.

Nauka, której wojna nie zatrzymała

Jednym z największych osiągnięć Związku była działalność edukacyjna. Niemieckie władze okupacyjne nie mogły oficjalnie zgodzić się na funkcjonowanie zdelegalizowanego Związku, dlatego znaleziono rozwiązanie pozwalające kontynuować jego misję. W 1940 r. zarejestrowano Prywatne Kursy Księgowości Kazimierza Smoleńskiego. Formalnie były one prywatną inicjatywą, w rzeczywistości stanowiły kontynuację przedwojennego systemu szkolenia prowadzonego przez Związek Księgowych. Organizowano kursy dla początkujących księgowych, samodzielnych księgowych, rzeczoznawców księgowości oraz specjali-

styczne szkolenia z rachunku kosztów i kalkulacji przeznaczone dla inżynierów. Mimo wojny zainteresowanie nauką było ogromne. Szacuje się, że tylko kursy pierwszego stopnia ukończyło około 5 tysięcy osób, głównie maturzystów kończących szkoły średnie.

Wybitni nauczyciele w konspiracji

O wysoki poziom nauczania dbali najwybitniejsi specjaliści tamtych czasów. Wśród wykładowców znaleźli się m.in. Andrzej Bieniek, Jan Dziegielewski, Antoni Górski, Aleksander Lipa, Witold Skalski, Kazimierz Smoleński, Stanisław Skrzywan oraz Zygmunt Szymczak. Wielu z nich prowadziło jednocześnie zajęcia z rachunkowości w tajnej Szkole Głównej Handlowej. Dzięki ich zaangażowaniu możliwe było zachowanie ciągłości polskiej myśli ekonomicznej oraz przygotowanie wykwalifikowanych specjalistów.

Wiedza jako forma oporu

Mimo wojny Związek nie zrezygnował z działalności wydawniczej. Powstawały podręczniki, skrypty oraz materiały szkoleniowe z zakresu rachunkowości i ekonomii, wykorzystywane podczas kursów oraz w tajnym nauczaniu. Literatura fachowa trafiała również do polskich jeńców wojennych przebywających w obozach. Możliwości drukarskie Związku wykorzystywało także Polskie Państwo Podziemne. Działalność wydawnicza wzbudziła zainteresowanie Gestapo – tajnej policji politycznej. Po opublikowaniu książki „Teoria i

praktyka księgowości kupieckiej” Zygmunta Iwaszkiewicza Gestapo wszczęło śledztwo, podejrzewając, że działalność Związku wykracza poza oficjalnie zgłoszone kursy zawodowe.

Plac Dąbrowskiego 2/4

W styczniu 1940 r. Związkowi udało się uzyskać lokal przy placu Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie. Szybko stał się on centrum działalności organizacyjnej i społecznej. Uruchomiono tam stołówkę wydającą codziennie kilkaset posiłków. Prowadzono również pośrednictwo pracy, a wydawane przez Związek zaświadczenia o zatrudnieniu nierzadko chroniły ich posiadaczy przed wywózką na roboty przymusowe do Niemiec. Ważną rolę odegrała również Spółdzielnia Spożywców Związku Księgowych w Polsce. Pod pozorem realizacji przydziałów żywności umożliwiały prowadzenie ewidencji członków, utrzymywanie z nimi kontaktu oraz organizowanie pomocy dla księgowych i ich rodzin. Prowadzenie spółdzielni i działalności szkoleniowej zapewniało Związkowi środki na pomoc materialną dla najbardziej potrzebujących. Były one uzupełniane składkami zbieranymi przez Władysława Kaponę. Wielu członków z własnej inicjatywy wpłacało składki w podwyższonej wysokości. Do najbardziej zaangażowanych należeli księgowi zatrudnieni w towarzystwach ubezpieczeniowych oraz przedsiębiorstwach, takich jak Habermusch i Schiele czy Dom Towarowy Bracia Jabłkowski. Był to piękny przykład solidar-

Kamienica nr 2/4 przy Pl. Jarosława Dąbrowskiego – siedziba Związku w okresie okupacji

ności zawodowej w czasie okupacji.

Księgowi w konspiracji

Działalność członków Związku nie ograniczała się do pomocy społecznej i edukacji. Wielu księgowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach przejętych przez niemieckiego okupanta wykorzystywało swoją wiedzę zawodową do działań sabotażowych. Dzięki znajomości rachunkowości i ewidencji gospodarczej utrudniali wywóz majątku oraz żywności z Polski, wspierając w ten sposób działania polskiego podziemia. Związek organizował również pośrednictwo pracy dla osób zmuszonych do ukrywania się lub zmiany miejsca zamieszkania.

Zapłacili najwyższą cenę

Działalność prowadzona pod okiem okupanta wiązała się z ogromnym ryzykiem. Wielu działaczy Związku zapłaciło za nią najwyższą cenę. Andrzej Bieniek, dobrze zapowiadający się naukowiec, został aresztowany przez Gestapo, uwięziony

na Pawiaku, a następnie rozstrzelany. Kazimierz Smoleński poległ podczas Powstania Warszawskiego, podobnie jak wieloletni prezes Związku – Konrad Czerwiński. Antoni Górski zginął w niemieckim obozie koncentracyjnym Gusen. Podzielili los wielu innych członków środowiska księgowych, którzy w czasie okupacji oddali życie za Ojczyznę. Ich postawa stała się symbolem odpowiedzialności, solidarności i służby publicznej.

Przygotowując Polskę na dzień wolności

Historia Związku Księgowych w Polsce w latach wojny pokazuje, że organizacja nie ograniczyła się jedynie do walki o własne przetrwanie. W realiach brutalnego terroru Związek stał się miejscem pomocy, edukacji, pracy społecznej i cichego oporu wobec okupanta. Księgowie organizowali pomoc dla potrzebujących, kształcili kolejne pokolenia, wspierali tajne nauczanie, prowadzili działalność wydawniczą i angażowali się w działania Polskiego Państwa Podziemnego. Przygotowywali kadry, które miały w przyszłości służyć swoją wiedzą odradzającej się Polsce. Lata wojny stały się jednym z najbardziej wymagających, ale jednocześnie chlubnych rozdziałów historii Związku Księgowych w Polsce. Związek prowadził działalność nieprzerwanie aż do wybuchu Powstania Warszawskiego 1 sierpnia 1944 r.

Andrzej Bieniek w mundurze oficera Wojska Polskiego – członek Komitetu Naukowego Związku

Kazimierz Smoleński – wieloletni Sekretarz Związku, organizator tajnego nauczania

Źródło: *Rachunkowość Polska*, red. Witold Bień, Stanisław Skrzywan, Eufemiusz Terebucha, wyd. Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa 1967.

Zarząd (od lewej): Joanna Gawrońska (członek Zarządu), Anna Waško (Wiceprezes ds. organizacyjnych), Elżbieta Biżek (członek Zarządu), Małgorzata Osiak-Nowicka (członek OSK), Weronika Klisz (Przewodnicząca OSK), Dorota Kania (Prezes), Monika Matyszewska (Wiceprezes ds. szkoleń), Danuta Kosikowska (członek Zarządu), Agnieszka Mroczkiewicz (członek Zarządu), Danuta Anolik-Małkowska (członek Zarządu), Danuta Boike (Sekretarz Zarządu), Robert Rzepiński (Przewodniczący OKR), Angelina Stachowicz (członek OKR), Aldona Uziębło (członek Zarządu), Piotr Jakimczyk (Skarbnik Zarządu), Renata Kołakowska (członek OKR).

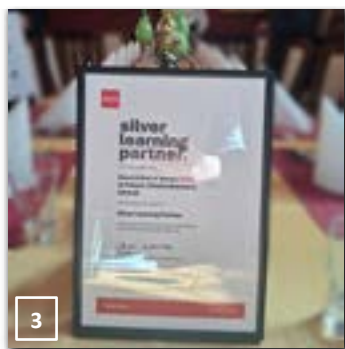
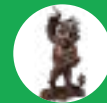
Pracownicy biura (od lewej): Justyna Molenda (Kierownik Działu Szkoleń), Oliwia Skórska (Młodszy specjalista ds. Szkoleń), Izabela Kałdowska (Młodszy specjalista ds. Szkoleń), Magda Rompa (Młodszy specjalista ds. szkoleń), Teresa Litkowska (Młodszy specjalista Działu Członkowskiego), Beata Podczaska (Dyrektor Biura Zarządu), Maria Rybska (Kierownik Działu Członkowskiego), Klaudia Rożek (Młodszy specjalista ds. statutowych i szkoleń), Aleksandra Owczarz (Młodszy specjalista ds. statutowych i szkoleń), Wioleta Markowska (Starszy specjalista ds. personalnych i księgowych).

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA

2026	Memorandum z Association of Chartered Certified Accountants
2024	Utworzenie Oddziału w Gdyni
2024	Obchody 90-lecia Oddziału w Gdańsku
2023–2024	Umowy o współpracy z Izbą Administracji Skarbowej i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych
2023–2026	Porozumienia z trzema szkołami średnimi i trzema uczelniami wyższymi

CZŁONKOSTWO W LATACH 2021–2025

Legenda: 1. Uroczyste posiedzenie Zarządu Oddziału Okręgowego SKwP w Gdańsku z okazji 90-lecia działalności Oddziału, Ratusz Głównego Miasta w Gdańsku (2024 r.), 2. Powołanie Zarządu Oddziału Okręgowego SKwP w Gdyni (2025 r.), 3. Przyznanie Oddziałowi Okręgowemu SKwP w Gdańsku tytułu Silver Learning Partner ACCA (2026 r.), 4. Podpisanie memorandum o współpracy z ACCA oraz uzyskanie statusu ośrodka egzaminacyjnego CBE (2026 r.), 5. Konkurs Rachunkowości dla uczniów szkół ponadpodstawowych, organizowany corocznie w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.

Zarząd (od lewej): Ewa Świdarska (Wiceprezes Zarządu), Teresa Nideraus (Skarbnik), Ewelina Krajewska (Sekretarz), Anna Bednarowicz (Członek Zarządu), Paweł Litwiejko (Wiceprezes Zarządu), Danuta Mikucka (Członek Zarządu), Małgorzata Sokołowska (Członek Zarządu), Krystyna Żdanuk (Członek Zarządu), Agnieszka Rejnart (Członek Zarządu), Ewa Żegaczewska (Prezes Zarządu).

Pracownicy biura (od lewej): Emilia Podolecka (Dyrektor Biura), Agnieszka Wędkowska (Specjalista ds. szkoleń).

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA

1988

Powstanie Oddziału Okręgowego w Suwałkach

1996

Pozyskanie siedziby Oddziału

2011

Uzyskanie certyfikatu ISO PN-EN ISO 9001:2015-10

2022

Utworzenie Koła Biur Rachunkowych

2024

Zawarcie porozumienia z Suwalską Specjalną Strefą Ekonomiczną

CZŁONKOSTWO W LATACH 2021–2025

2021 r.

627

2022 r.

342

2023 r.

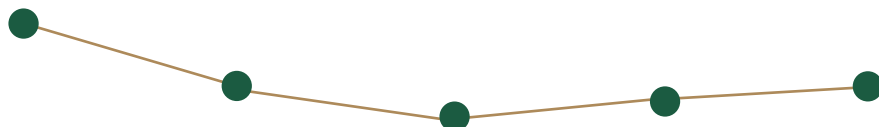
318

2024 r.

331

2025 r.

336

Legenda: 1. X Okręgowy Zjazd Delegatów Oddziału Okręgowego w Suwałkach (2023 r.), 2. Odczyt poświęcony Krajowemu Systemowi e-Faktur (KSeF), zorganizowany przez Oddział w Pisz (2025 r.), 3. Dzień księgowego (2026 r.), 4. Zakończenie certyfikowanych kursów SKwP (2026 r.), 5. „Włócznia Jaćwingów” – okolicznościowa statuetka przekazana przez Prezydenta Miasta Suwałki z okazji jubileuszu 100-lecia SKwP oraz 20-lecia Oddziału Okręgowego w Suwałkach (2006 r.).

NOWY SYMBOL KSIĘGOWYCH

KOZIOŁEK STEFAN DOŁĄCZYŁ DO SZLAKU KOZIOŁKÓW W LUBLINIE

25 czerwca 2026 r. przed siedzibą Oddziału Okręgowego SKwP w Lublinie odbyła się uroczystość odsłonięcia mosiężnej rzeźby Koziołka Stefana. W wydarzeniu uczestniczyli członkowie Stowarzyszenia, przedstawiciele władz samorządowych, świata nauki i biznesu oraz liczni zaproszeni goście. Koziołek Stefan jest siedemnastym koziołkiem historycznym, a zarazem pierwszą figurką poświęconą środowisku księgowych i Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce.

Imię Stefan nadano rzeźbie na cześć **Stefana Czerwińskiego** – wieloletniego Prezesa Zarządu Oddziału Okręgowego SKwP w Lublinie, Członka Honorowego SKwP oraz wybitnego działacza, którego wiedza, zaangażowanie i autorytet wyznaczają kierunki rozwoju lubelskiego środowiska księgowych.

Na tabliczce przy koziołku figuruje motto:

*Stefan księgi dobrze zna, wie, gdzie Winien jest, gdzie Ma.
Bilans, wynik – ważne dane,
nie policzą się wszak same.*

Całość dopełnia hasło:

„LUBELSCY KSIĘGOWI – rzetelność od pokoleń”

Koziołek Stefan dołączył do Szlaku Lubelskich Koziołków, który liczy obecnie 28 figurek – 17 historycznych i 11 legendarnych.

Jego odsłonięcie wpisuje się w obchody 120-lecia Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Figurka stanowi symboliczny hołd dla wszystkich pokoleń księgowych, którzy swoją wiedzą i odpowiedzialnością wspierali rozwój polskiej gospodarki.

MOTTO ETYCZNE KSIĘGOWEGO

WYBIERZ SWOJE

ETYKA

TO NIE ŚRODEK TRWAŁY

NIE ZMNIEJSZAJ

JEJ WARTOŚCI

Z CZASEM

Autorką powyższego hasła jest **Natalia Maj**. Hasło zostało wybrane przez Komisję Etyki, pod przewodnictwem prof. dr hab. Anny Karmańskiej, jako jedno z dziesięciu najbardziej trafnych w ramach konkursu na najlepsze hasło etyczne w pracy księgowych.

JAKICH KSIĘGOWYCH POTRZEBUJĄ PRACODAWCY?

WEŹ UDZIAŁ W BADANIU SKwP

Jakie kompetencje są dziś najbardziej cenione na rynku pracy? Jakich umiejętności brakuje kandydatom do pracy w finansach i rachunkowości? Czy certyfikaty zawodowe mają znaczenie podczas rekrutacji? Odpowiedzi na te pytania ma przynieść ogólnopolskie badanie „Kompetencje księgowych i szkolenia zawodowe”, przygotowane przez Komisję ds. Szkolenia i Wydawnictw SKwP.

Ankieta skierowana jest do pracodawców oraz osób uczestniczących w rekrutacji i ocenie pracowników działów finansowo-księgowych. Jej wyniki pomogą lepiej dostosować ofertę szkoleń i kursów SKwP do potrzeb rynku oraz rozwijać system certyfikacji zawodowej.

Wypełnienie ankiety zajmuje około 4–5 minut, a udział w badaniu jest anonimowy. Można ją znaleźć na stronie internetowej www.skwp.pl

[Link do ankiety](#)

SK Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

ANKIETA

Kompetencje księgowych i szkolenia zawodowe

Jakie kompetencje są dziś kluczowe w księgowości?

Kompetencje
 Certyfikacja
 Szkolenia

Twoja opinia ma znaczenie!
Wesprzyj rozwój zawodu księgowego.

Wypełnienie ankiety zajmuje tylko kilka minut, a każda odpowiedź ma realne znaczenie!

CZY DZIAŁY KADR I PŁAC SĄ GOTOWE NA ERĘ SZTUCZNEJ INTELIGENCJI?

RAPORT BUSINESS INSIDER I SONYTY

Jakie procesy nadal wykonuje się ręcznie, a które już dziś warto zautomatyzować? Odpowiedzi na te pytania przynosi najnowszy raport „[Kadry i płace. Indeks Cyfryzacji 2026](#)”, przygotowany przez Business Insider Polska we współpracy z firmą Soneta.

W publikacji przedstawiono wyniki badań dotyczących poziomu cyfryzacji działów kadrowo-płacowych w Polsce. Wynika z nich, że 21% organizacji ocenia swoje procesy jako niemal w pełni cyfrowe, podczas gdy w 54% firm cyfryzacja obejmuje jedynie wybrane obszary. Największymi wyzwaniami pozostają rozproszone dane przechowywane w wielu systemach i arkuszach Excel, papierowy obieg dokumentów, długi czas rozliczania czasu pracy i wynagrodzeń, wysokie ryzyko błędów oraz trudności z nadążaniem za dynamicznie zmieniającymi się przepisami. Raport wskazuje również, że w najbliższych miesiącach priorytetami będą cyfryzacja obsługi umów cywilnoprawnych i B2B, raportowanie luki płacowej oraz dalsza automatyzacja procesów kadrowych.

Publikację otwiera komentarz dr. hab. Stanisława Hońko, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego, prezesa Zarządu Głównego SKwP.

NIE WSZYSCY RUSZYLI W E-PODRÓŻ

Transformacja cyfrowa dziś pędzi z prędkością TGV, ale największe korzyści z cyfryzacji są jeszcze przed nami.

Obserwowany w ostatnich latach dynamiczny rozwój technologii nie tylko zwiększa efektywność pracy i może zmniejszać koszty, ale przyczynia się również do systemowej zmiany postrzegania specjalistów ds. kadry i płac. Blisko połowice do nowych technologii nie jest rozczudne. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce promuje wszystkie rozwiązania cyfrowe, które ułatwiają pracę w rachunkowości, podatkach oraz kadrach i płacach.

Podążając transformacja cyfrowa pędzi z prędkością TGV. Firmy, które nie kupią biletu i nie wsiądą do niego, będą musiały gonąć technologię na piechotę. Ryzykują, że za parę lat ich biznesowy układ zostanie definitywnie odstawiony na boczny tor, z którego powrót będzie dość trudny.

Niniejszy raport pokazuje, kto już wyruszył w tę podróż, a kto nadal czeka. W 54 proc. firm cyfryzacja obejmuje jedynie wybrane obszary kadry i płac, a w niemal co piątej większość procesów wciąż wykonuje się ręcznie. Kierunek zmian jest więc właściwy, ale trudno jeszcze mówić o powszechnej i dojrzałej cyfryzacji.

Dlatego część firm nadal zwleka? Najczęstszą barierą pozostaje koszt wdrożenia. Rozumiem tę obawę, bo билет na ten pociąg rzeczywiście ma swoją cenę. Z naszych obserwacji wynika jednak, że wciąż również podmiotów ma świadomość, że pozostanie na peronie również jest kosztowne, tyle że ukrytym. Płacimy go każdego miesiąca w godzinach poświęconych na poprawki, ręczne

przeplamywanie danych i rutynowe czynności, które już dawno mogłyby być wspierane przez automatyzację, ale jednak z istotnym udziałem człowieka. Koszt, którego nie widać, wprost jest najgroźniejszy.

Co napędza ten pociąg? W dużym stopniu regulacje. ZPK i KSeF wyznaczyły kierunek cyfryzacji księgowości, a w kadrach podobną rolę mogą odgrywać np. zmiany dotyczące PPF, jawności wynagrodzeń czy ochrony sygnałów. Księgowi i specjaliści ds. kadry i płac doskonale wiedzą, że zmiany prawa często zrywają nam się trąkając, ale też mobilizuje firmy do porządków, które i tak były potrzebne. Obowiązkowe gromadzenie danych staje się impulsem do trwałej poprawy jakości danych i uporządkowania procesów.

Gdyby po ich uporządkowaniu i zadbaniu o jakość danych można sensownie rozmawiać o potencjale sztucznej inteligencji.

Po lekturze raportu nie mam wątpliwości - największe korzyści z cyfryzacji są jeszcze przed nami. I to jest dla naszej branży bardzo dobra wiadomość.

dr hab. Stanisław Hońko
prof. Uniwersytetu Szczecińskiego,
prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia
Księgowych w Polsce

OPINIOWANIE AKTÓW PRAWNYCH

EKSPERCI SKwP MAJĄ GŁOS

W okresie od 30 czerwca 2026 r. do 27 lipca 2026 r. SKwP opiniowało 8 projektów regulacji.

Po przeanalizowaniu, uwag nie zgłoszono do:

1. projektu z dnia 12 czerwca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie właściwości organów podatkowych;
2. projektu z dnia 18 czerwca 2026 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu rozwoju rynku finansowego oraz zwiększenia stabilności finansowej na tym rynku;
3. projektu z dnia 17 czerwca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie sposobu przysyłania informacji o schemacie podatkowym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
4. projektu z dnia 13 lipca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów podatków, opłat lub niepodatkowych należności budżetowych, których wpłata jest realizowana przy użyciu mikrorachunku podatkowego;
5. projektu z dnia 16 lipca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków;
6. projektu z dnia 13 lipca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewidencji prowadzonej w systemie TAX FREE.

Po przeanalizowaniu, uwagi zostały zgłoszone do:

1. projektu z dnia 18 czerwca 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących;
2. projektu z dnia 8 lipca 2026 r. ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw.